

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на енергетиката

Финансирано от
Европейския съюз
NextGenerationEU

**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ ПО
ПРОЦЕДУРА "НАЦИОНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА СЪХРАНЕНИЕ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ
ИЗТОЧНИЦИ"**

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
1.	21.08.2024	<p>Здравейте,</p> <p>1. Моля да уточните кой е крайния час за подаване на проектните предложения, защото в УК е посочен 16.30 часа, без да е конкретизирана точна дата, а в ИСУН е записано 21.11.2024г., 17.00 часа.</p> <p>2. Моля да поясните дали максималният размер на безвъзмездната помощ за едно предложение за едно предприятие е до 148 643 080 лева, без ДДС, в т.ч. ако предприятието е подало повече от едно проектно предложение за различни свои обекти, както и ако дадено предприятие е свързано лице с друго/ги предприятия, тогава всяко от свързаните дружества ли може да кандидатства за до 148 643 080 лева, без ДДС или тази сума е допустима за всичките</p>	<p>1. Крайният срок за подаване на предложения за изпълнение на инвестиция е 16:30 часа на по-късната от следните две дати: (а) 3 месеца от публикуването на Условието за кандидатстване и (б) 7 дни от одобрението на ЕК на помощта (СНД ще публикува съобщение за полученото одобрение на ЕК на помощта). В ИСУН е допусната техническа грешка.</p> <p>2. Максимален размер на безвъзмездно финансиране за едно предложение за едно предприятие е 148 643 080 лева от допустимите разходи по процедурата. Едно предприятие може да подаде повече от едно предложение за различни свои проекти (обекти) – т.е. за повече от 148 643 080 лева от допустимите разходи по процедурата. В последния случай, всички предложения на това предприятие за различните проекти (обекти) и предложенията на свързаните с него предприятия не може да са за повече от 1/6 от общата квота на капацитета на съоръженията за съхранение на електрическа енергия по</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>свързани лица, респективно за няколкото проекта, подобно на ограничението за максимален капацитет на батериите, който е 500MWh за едно предприятие за един или няколко проекта.</p> <p>Благодаря.</p>	<p>настоящата Процедура 1 съгласно т. 7 (т.е. за не повече от 500 MWh).</p> <p>В допълнение, в случай на натрупване на помощ, следва да се спазват правилата и по раздел 8 на Условиата за кандидатстване.</p>
2.	22.08.2024	Моля за повече информация	Неясно искане.
3.	22.08.2024	<p>Уважаеми колеги,</p> <p>моля за разяснение по т.11, 4) от УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ, в която са представени следните изисквания:</p> <p>4) Да имат самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(ци) собствен капитал от:</p> <p>(а) 6 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет ≥ 20 MWh и ≤ 50 MWh;</p> <p>(б) 10 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет > 50 MWh.p</p> <p>Въпросът, на който ви моля за отговор е дали има някакви изисквания за собствен капитал на съдружниците във фирми, който ще</p>	<p>Съгласно т. 13.1, I, 6) на Условиата за кандидатстване, дейностите по допустимите предложения за изпълнение на инвестиции следва да предвиждат изграждане на съоръжение за съхранение на електрическа енергия със следните технически характеристики:</p> <ul style="list-style-type: none"> • гарантиран (полезен) капацитет за продължителност на съхранението от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на съоръжението за съхранение, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW) да е с най-малко 2 часа (C-Rate да е максимум C/2); • номинална променливотокова мощност (AC мощност) от минимум 10 MW; • да отговарят на параметри за осигуряване на резерви за първично регулиране на честотата и/или автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности, посочени в Приложение 8 - "Минимални технически изисквания" <p>Във връзка с това изискване, съоръженията за съхранение по настоящата процедура трябва да са с мощност от минимум 10 MW</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>направят проектни предложения за изграждане на съоръжения за съхранение с планиран капацитет по-малък от 20 MWh?</p> <p>Благодаря ви предварително за отговора. Ще разчитаме на оперативност, имайки предвид кратките срокове за действие по програмата.</p> <p>С уважение, инж. Михаил Михайлов</p>	и с продължителност на съхранението от най-малко 2 часа, което води до капацитет от минимум 20 MWh. Ето защо съоръжения за съхранение с капацитет от по-малко от 20 MWh не отговарят на изискванията по настоящата процедура.
4.	22.08.2024	<p>Уважаеми,</p> <p>Како предлагачът доказва изискването за размера на капитала от точка 11.1, параграф 4? Дали под този "капитал" се разбира капиталът (equity) от счетоводния баланс или учредителният капитал на фирмата?</p>	Съответствие с изискването за собствен капитал се доказва на база счетоводен баланс, при структура по Счетоводен стандарт (СС) 1.
5.	22.08.2024	<p>На стр.41 в т.4) Проектна готовност за изпълнение на инвестицията е записано, че кандидатът следва да представи:</p> <p>а) заверено копие от валидно становище за присъединяване, действащ предварителен договор за присъединяване или действащ договор за присъединяване със съответния оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, или ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ . В случай на присъединяване към разпределителна мрежа, , от документите трябва да е видно, че се предвижда съоръжението за съхранение да се изгради с директна оптична връзка към телекомуникационната мрежа на ЕСО ЕАД, съответно - SCADA/EMS на ЕСО.</p>	<p>Документът, който следва да се представи, е един и зависи от етапа на развитие на процедурата по присъединяване към съответния оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, или ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ.</p> <p>Например:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ако за проектното предложение има действащ предварителен договор за присъединяване, представя се предварителния договор за присъединяване и няма нужда да се представя становището за присъединяване; или - ако за проектното предложение има действащ договор за присъединяване, представя се договора за присъединяване и няма нужда да се представят становището за присъединяване и предварителния договор за присъединяване.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>Моля да потвърдите, че изискваните документи по подточка а) са два:</p> <p>1. Заверено копие от валидно становище за присъединяване.</p> <p>И</p> <p>2. Заверено копие от действащ предварителен договор за присъединяване (ИЛИ заверено копие от действащ договор за присъединяване) със съответния оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, или ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ.</p>	
6.	22.08.2024	<p>Моля за конкретни и ясни разяснения на следните въпроси по отворената процедура:</p> <p>1. Има ли изискване кандидатът да разполага със собствен капацитет за производство на електроенергия от ВЕИ и ако има такова какъв трябва да бъде минималния капацитет за производство на кандидата при предвидено съоръжение за съхранение от 10 MW?</p> <p>2. В случай, че предвиденото за изграждане съоръжение за съхранение на електрическа енергия от ВЕИ е с капацитет равен или по-голям на 10 MW и по-малък от 20 MW, има ли някакво изискване към размера на собствения капитал на кандидата?</p> <p>Благодаря!</p>	<p>1. Няма изискване кандидатът да разполага със собствен капацитет за производство на електроенергия от ВЕИ.</p> <p>2. Съгласно т. 13.1, I, 6) на Условието за кандидатстване, дейностите по допустимите предложения за изпълнение на инвестиции следва да предвиждат изграждане на съоръжение за съхранение на електрическа енергия със следните технически характеристики:</p> <ul style="list-style-type: none"> • гарантиран (полезен) капацитет за продължителност на съхранението от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на съоръжението за съхранение, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW) да е с най-малко 2 часа (C-Rate да е максимум C/2);

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			<ul style="list-style-type: none"> • номинална променливотокова мощност (АС мощност) от минимум 10 MW; • да отговарят на параметри за осигуряване на резерви за първично регулиране на честотата и/или автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности, посочени в Приложение 8 - "Минимални технически изисквания" <p>Във връзка с това изискване, съоръженията за съхранение по настоящата процедура трябва да са с мощност от минимум 10 MW и с продължителност на съхранението от най-малко 2 часа, което води до капацитет от минимум 20 MWh.</p> <p>Изискването за собствен капитал се определя на база на капацитета в MWh, който за съоръжение за съхранение на електрическа енергия с мощност равна на или по-голяма от 10 MW и по-малка от 20 MW може да е различен и варира според избора на кандидата. Минималния допустим по процедурата капацитет за съоръжение с мощност от 10 MW би бил 20 MWh и ще попадне в изискването за собствен капитал по б. (а) по-долу.</p> <p>Съответно изискванията за собствен капитал са:</p> <p>(а) 6 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет ≥ 20 MWh и ≤ 50 MWh;</p> <p>(б) 10 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет > 50 MWh.</p>
7.	23.08.2024	<p>Уважаеми Дами и Господа,</p> <p>Моля за следните разяснения по обявената процедура:</p> <p>1. Предвид описаното, че системата за съхранение е отделен енергиен обект,</p>	<p>1. Не, няма такова изискване по настоящата процедура.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>задължително ли е към нея да има изграден ВИ компонент?</p> <p>2. Кога е необходимо да бъдат събирани офертите с цел доказване икономичност на разходите, предвид изискването в идейния/технически проект да бъде заложен гаранционен срок на база оферта на производителя на оборудването? За да бъде спазено това изискване, би следвало изборът на изпълнител да е направен преди подаване на проектното предложение и съответно изготвяне на идеен/технически проект.</p> <p>3. Във връзка с въпрос №2, необходимо ли е да се прилагат офертите от проведения избор, за да се докаже заложеният гаранционен срок в идейния/технически проект?</p> <p>4. В критериите за административна допустимост, т. 18 е записано, че е необходимо представяне на финансов план. Никъде другаде в документацията не фигурира изискване за този документ. Липсва такъв документ и в т.20 СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП КАНДИДАТСТВАНЕ от Условието за кандидатстване. Изисква ли се финансов план?</p> <p>5. Относно негенерирането на печалба и във връзка с разяснението "В съответствие с чл. 192, т. 2 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 2018/1046 г. печалбата се определя като излишък, изчислен при плащането на окончателното салдо, на приходите спрямо допустимите разходи на действието или</p>	<p>2. Офертите следва да бъдат събрани преди подаване на проектното предложение.</p> <p>3. Няма изискване офертите да се прилагат, но цялата документация следва да се съхранява от кандидата и може да бъде обект на проверка от СНД.</p> <p>4. Финансовия план се изготвя в свободен текст и се прикача към формуляра за кандидатстване в секция 13. „Прикачени документи“. Финансовият план се подписва с КЕП от лице, което е официален представляващ на кандидата и е вписано като такъв в ТР и регистъра на ЮЛНЦ.</p> <p>5. Да.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>работната програма, при което приходите се ограничават до безвъзмездните средства от Съюза и постъпленията от това действие или работна програма.", означава ли това, че проследяването на генерирана печалба ще бъде само до момента на изплащане на помощта?</p> <p>б. В случай, че Дружество реши да стартира дейностите по изграждане на системата през м. септември, 2024, моля потвърдете, че е възможно да бъдат издавани документи във връзка с изпълнението, преди датата на подаване на проектното предложение и същите ще бъдат приети за такива за изграждане на нова мощност.</p>	<p>б. Да, възможно да бъдат издавани документи във връзка с изпълнението, преди датата на подаване на проектното предложение, но след 25 юни 2024 г. и същите ще бъдат приети за такива за изграждане на нова мощност</p>
8.	26.08.2024	<p>Във връзка с публикуваните Условия за кандидатстване по процедура BG-RRP-4.0034 "Национална инфраструктура за съхранение на електроенергия от възобновяеми източници" (RESTORE), бихме искали да отправим запитване относно изискванията за собствен капитал на кандидатите.</p> <p>В точка 11.1, подточка 4) от Условията за кандидатстване са посочени следните изисквания за собствен капитал:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет ≥ 20 MWh и ≤ 50 MWh; • 10 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет > 50 MWh. 	<p>Съгласно т. 13.1, I, 6) на Условията за кандидатстване, дейностите по допустимите предложения за изпълнение на инвестиции следва да предвиждат изграждане на съоръжение за съхранение на електрическа енергия със следните технически характеристики:</p> <ul style="list-style-type: none"> • гарантиран (полезен) капацитет за продължителност на съхранението от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на съоръжението за съхранение, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW) да е с най-малко 2 часа (C-Rate да е максимум C/2); • номинална променливотокова мощност (AC мощност) от минимум 10 MW; • да отговарят на параметри за осигуряване на резерви за първично регулиране на честотата и/или автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности, посочени в Приложение 8 - "Минимални технически изисквания"

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>Същевременно, в точка 13.1, подточка б) от Условието за кандидатстване е посочено, че минималната инсталирана мощност на съоръженията за съхранение на електрическа енергия, за които може да се кандидатства по процедурата, е 10 MW.</p> <p>Във връзка с гореизложеното, моля да ни разясните какви са изискванията за собствен капитал на кандидати, които кандидатстват с планиран капацитет ≥ 10 MWh и ≤ 20 MWh.</p>	<p>Във връзка с това изискване, съоръженията за съхранение по настоящата процедура трябва да са с мощност от минимум 10 MW и с продължителност на съхранението от най-малко 2 часа, което води до капацитет от минимум 20 MWh.</p>
9.	27.08.2024	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>Във връзка с настоящата процедура, молим за разяснение дали съоръженията за съхранение могат да бъдат ползвани за собствено потребление?</p> <p>Благодарим предварително.</p>	<p>Съгласно т. 13.1, I, 5) от Условието за кандидатстване, съоръжението за съхранение може да бъде разположено съвместно със съществуващ обект за производство и потребление, но то трябва да отговаря на условията на чл. 90а., ал.2, т. 2 от ЗЕ и чл. 4, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, а именно „Съоръжение/инсталация по ал. 1 се присъединява към мрежата като самостоятелен обект с отделно търговско измерване и отделни присъединителни съоръжения в случай че приема/отдава електрическа енергия само от/в мрежата и не обменя електрическа енергия с обекта по ал. 1“. Ако съоръжението за съхранение отговаря на това условие, то може да бъде ползвано и за собствено потребление.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
10.	28.08.2024	<p>По процедурата има изискване : Кандидатът, самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(и), има собствен капитал от:</p> <p>(а) 6 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет ≥ 20 MWh и ≤ 50 MWh;</p> <p>(б) 10 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет > 50 MWh.</p> <p>Същевременно по настоящата процедура са допустими съоръжения за съхранение на електрическа енергия с инсталирана мощност равна или по-голяма от 10 MW. Какви са изискванията за финасов капацитет за проекти с планиран капацитет < 20 MWh?</p>	Моля вижте отговора на въпрос 8 по-горе.
11.	28.08.2024	<p>По програмата допустими ли са за кандидатстване системи за съхранение на енергия, които са присъединени заедно с ФЕЦ, като несамостоятелни и вече имат издадено становище от ЕСО?</p> <p>Ако системите за съхранение на енергия са в комбиниран проект с ВЕИ, следва ли да имат отделно мерене или може да се използва общата точка на присъединяване?</p>	<p>Съгласно т. 13.1, I, 5) от Условието за кандидатстване, дейностите по допустимите предложения за изпълнение на инвестиции следва да имат постигнат следния етап на готовност на предложението към момента на подаване на заявлението: валидно становище за присъединяване, действащ предварителен договор за присъединяване или действащ договор за присъединяване със съответния оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ. В случай на присъединяване към разпределителна мрежа, от документите трябва да е видно, че се предвижда съоръжението за съхранение да бъде с изградена директна оптична връзка към телекомуникационната мрежа на ЕСО ЕАД, съответно - SCADA/EMS на ЕСО. Съоръжението за съхранение може да бъде разположено съвместно със съществуващ обект за производство и потребление, но то трябва</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			да отговаря на условията на чл. 90а., ал.2, т. 2 от ЗЕ и чл. 4, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, а именно „Съоръжение/инсталация по ал. 1 се присъединява към мрежата като самостоятелен обект с отделно търговско измерване и отделни присъединителни съоръжения в случай че приема/отдава електрическа енергия само от/в мрежата и не обменя електрическа енергия с обекта по ал. 1“.
12.	29.08.2024	<p>Здравейте,</p> <p>В последния абзац на стр. 4 от Насоките за кандидатстване се посочва следното: „Основната цел на инвестицията е да се даде възможност за значително увеличаване на дела на енергията от възобновяеми източници (вятърна и слънчева) в енергийния микс и да се гарантира сигурността, стабилността и готовността на българската електроенергийна система.“</p> <p>Софийска вода АД оперира когенерационна система, която произвежда електроенергия от биогаз, отделен при пречистване на отпадъчните води на територията на СПСОВ Кубратово. Същата е свързана посредством оптична връзка към ЕСО и се използва освен за собствени нужди на станцията и за отдаване на енергия към енергийната система. В тази връзка, биогазът счита ли се за възобновяем източник, имайки предвид, че не е изрично посочен като такъв в Насоките и съответно допустимо ли би било изграждане на</p>	<p>Настоящата процедура е за изграждане на самостоятелни системи за съхранение и няма изискване за кандидатът да разполага със собствен капацитет за производство на електроенергия от ВЕИ.</p> <p>Съгласно т. 13.1, I, 5) от Условията за кандидатстване, съоръжението за съхранение може да бъде разположено съвместно със съществуващ обект за производство и потребление, но то трябва да отговаря на условията на чл. 90а., ал.2, т. 2 от ЗЕ и чл. 4, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, а именно „Съоръжение/инсталация по ал. 1 се присъединява към мрежата като самостоятелен обект с отделно търговско измерване и отделни присъединителни съоръжения в случай че приема/отдава електрическа енергия само от/в мрежата и не обменя електрическа енергия с обекта по ал. 1“. Ако съоръжението за съхранение отговаря на това условие, то може да бъде ползвано и за собствено потребление.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>съоръжение за съхраняване на електроенергия директно свързано с когенераторите ни, които използват биогаз като суровина за производство на електроенергия?</p> <p>В допълнение, допустимо ли е в рамките на тази процедура изграждане на нов газхолдер, в който да съхраняваме количествата газ, които произвеждаме от утайките на пречиствателната ни станция в Кубратово, като по този начин ще можем да регулираме количеството произведена енергия спрямо нуждите на енергийната система?</p> <p>Поздрави, Детелина Тодорова</p>	<p>Предвид факта, че газохолдера за съхранение на газ от утайки няма да може да има отделно търговско измерване от съвместно разположеното производство, той няма да отговаря на горните условия.</p>
13.	30.08.2024	<p>1. Ако едно предприятие иска да изгради две или повече съоръжения за съхранение на енергия на различни адреси в едно и също населено място, всяко със собствен идеен проект и собствено становище допустимо ли е да ги включи в едно и също проектно предложение или следва кандидатът да подаде две отделни проектни предложения, всяко за съответното съоръжение за съхранение?</p> <p>2. В случай, че е допустимо в едно и също проектно предложение да се включат повече от едно съоръжение за съхранение на енергия, то следва ли да бъдат обособени отделни дейности, респективно бюджетни редове за</p>	<p>1. За всеки отделен проект за изграждане на самостоятелно съоръжение за съхранение Кандидатът следва да подаде отделно проектно предложение.</p> <p>2. Моля вижте отговора на по-горния въпрос.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>всяко от съоръженията? Целевата стойност на индикатора на за нов използваем енергиен капацитет на изградените и въведени в експлоатация самостоятелни съоръжения за съхранение на електрическа енергия (в MWh), присъединени към електропреносната мрежа следва ли да бъде сумата от двете отделни съоръжения за съхранение?</p> <p>3. Допустимо ли е едно и също предприятие да подаде повече от едно проектно предложение за едно и също съоръжение за съхранение и ако да, то тогава всички подадени предложения ли ще бъдат обект на оценка? Ще трябва ли кандидатът изрично да оттегли предложенията си или Оценителната комисия ще приеме за валидно само последното подадено без да вземе предвид предходните?</p> <p>4. Моля да потвърдите, че изискването за минимален размер на собствения капитал се прилага кумулативно за всяко проектно предложение в случай, че е подадено повече от едно такова от едно и също предприятие или от свързани предприятия, които формират изискуемия собствен капитал самостоятелно</p>	<p>3. Всеки Кандидат има право да участва е процедурата само с едно проектно предложение за едно и също самостоятелно съоръжение за съхранение. В случай че бъдат подадени няколко проектни предложения от един и същ кандидат за едно и също самостоятелно съоръжение за съхранение, до изтичане на крайния срок за подаване на предложения този кандидат трябва да остави само едно проектно предложение за едно и също самостоятелно съоръжение за съхранение, което да бъде оценено и да оттегли всички останали свои предложения. В случай че Кандидатът не направи това, оценителната комисия ще оцени единствено последното подадено в срока по процедурата предложение и всички предхождащи го предложения за същото самостоятелно съоръжение за съхранение ще се считат за оттеглени.</p> <p>4. Изискването за собствен капитал се прилага поотделно за всяко проектно предложение в съответствие с капацитета на конкретното предложение. Изискването за собствен капитал на кандидата няма да се проверява кумулативно спрямо общия капацитет на всички подадени проектни предложения.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(ци)? Например, при две отделни проектни предложения за над 50 MWh достатъчно ли ще е дружеството и/или чрез неговите акционери (група свързани лица) да разполага с капитал от 10 млн. лв., за да станат и двете проектни предложения допустими?</p> <p>5. Допустимо ли е след изграждане на съоръжението за съхранение на енергия и изпълнение на проекта, съоръжението да бъде предоставено с договор за управление на търговец на енергия?</p> <p>6. В изискванията е посочено изискването определянето на гаранционния срок в идейния проект да се основава на "заверена от производителя оферта". Моля да конкретизирате необходимо ли е към проектното предложение да се прилага подобна оферта, в какъв формат и къде евентуално следва да се приложи.</p> <p>7. Съгласно пояснението, което е направено в Условието за кандидатстване: „използваемият енергиен капацитет за съхранение е равен на максималното количество енергия в MWh, което съоръжението за съхранение може да отдаде при непрекъсната работа, като поддържа номиналната си мощност в MW." В</p>	<p>5. По настоящата процедура няма такова ограничение, доколкото се спазват всички условия на процедурата и договора за финансиране.</p> <p>6. Да, необходимо е заедно с идейния проект да бъде представена и заверената от производителя оферта. Ако офертата е подписана и/или изпратена по имейл от производителя (съответно вносителя или търговския представител на производителя), не е необходимо допълнителна заверка. Сканирано и заверено от кандидата вярно с оригинала копие на офертата се качва като приложение към проектното предложение.</p> <p>7. За целите на процедурата (включително за: оценяване и класиране на кандидатите и техните проектни предложения; прилагането на ограничението за проектни предложения за не повече от 500 MWh за едно предприятие за един или няколко проекта; и т.н.) "използваем енергиен капацитет" и "гарантиран (полезен) капацитет" се считат за равни на "инсталирания капацитет", който е посочен в становището за присъединяване,</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>полученото становище/предварителен договор/договор от ЕСО са указани мощност (напр. 10MW) и инсталиран капацитет (напр. 40 MWh). При така описаните условия:</p> <p>7.1. моля да потвърдите, че ако кандидатът е избрал да изпълни изцяло позволения му капацитет от 40 MWh, то Оценителната комисия ще ги приеме за равни на „използваемият енергиен капацитет“ на изградените и въведени в експлоатация самостоятелни съоръжения за съхранение на електрическа енергия, които ще могат да работят по 4 часа на ден.</p> <p>7.2. ако кандидатът избере да включи в проектното предложение съоръжения за съхранение на електрическа енергия, които ще могат да работят за 2 часа на ден (а останалият капацитет (от 2 ч) не бъде усвоен изцяло), то това ще се явява ли допустим за процедурата проект или е задължително да бъдат изпълнени изцяло параметрите на становището? [Обичайна практика е становищата и предварителните договори да включват резервен капацитет]</p> <p>7.3. във връзка с факта, че има присъщи загуби при акумулирането и преноса на енергия в рамките на обекта, допустимо ли е кандидатът да предвиди изграждането на съоръжение за</p>	<p>предварителния договор за присъединяване или договора за присъединяване със съответния оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, или ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ.</p> <p>7.1. Да, в описания случай, ако кандидатът е представил предложение за изграждане на съоръжение за съхранение с инсталиран капацитет 40MWh, комисията за оценка ще счита, че той е равен на използваемия енергиен капацитет.</p> <p>7.2. Ако кандидат има становище/предварителен договор/договор от ЕСО с указана мощност 10MW и инсталиран капацитет от 40 MWh и избере да включи в проектното предложение съоръжение за съхранение на електрическа енергия с мощност 10 MW и инсталиран капацитет 20 MWh, то този проект би бил допустим по процедурата само ако за направените промени кандидатът представя съответните документи (становище/предварителен договор/договор) за съгласуване на промените с ЕСО (съответния мрежови оператор). Съответно - инсталираният капацитет от 20 MWh ще бъде отчетен за целите на процедурата и като "използваем енергиен капацитет" и "гарантиран (полезен) капацитет" .</p> <p>7.3: Моля вижте отговорите по въпроси 7.1. и 7.2. Във връзка с тях, не е необходимо и не е допустимо кандидатът да предвиди изграждането на съоръжение за съхранение на електрическа енергия с по-голям инсталиран капацитет (напр. 45 MWh), за да</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>съхранение на електрическа енергия с по-голям инсталиран капацитет (напр. 45 MWh), за да може да гарантира наличен реално използваем капацитет от 40 MWh към точката на измерване? В случай на положителен отговор, по проекта допустими ли са разходите за този допълнителен инсталиран капацитет от 45 MWh, с който да се покрият загубите на електроенергия, които да гарантират постигането на използваемия капацитет?</p> <p>8. Допустимо ли е във връзка с финансирането на проекта за изграждане на съоръжение за съхранение на енергия да бъде учреден особен залог на цялото търговско предприятие, което ще изпълнява проекта, доколкото съоръжението за съхранение ще бъде част от заложеното търговско предприятие при осигуряване на финансиране от финансова институция?</p> <p>9. Допустимо ли е съоръжението за съхранение на енергия да бъде присъединено към преносната мрежа с временна схема за присъединяване, като бъдат направени всички тестове, съгласно изискванията на процедурата?</p> <p>10. В случай че кандидат е посочил "малко" в т. "Категория/статус на предприятието" от формуляра, но към датата на подписване на договор за БФП се окаже, че е "голямо" -</p>	<p>може да гарантира наличен реално използваем капацитет от 40 MWh към точката на измерване.</p> <p>8. Да, допустимо е.</p> <p>9. Съоръжението за съхранение на електроенергия не е допустимо да бъде присъединено към преносната мрежа с временна схема на достъп.</p> <p>10. Съгласно т. 23.2 от условията за кандидатстване, на етап сключване на договори за финансиране с крайните получатели, кандидатите следва да подадат декларация за липса на промяна във вече декларирани обстоятелства и представени документи</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		поради промяна в категорията в резултат на отчетите за 2024 г. или в резултат на некоректно посочена първоначално категория, това ще доведе ли до отхвърляне на проектното предложение или ще бъде направена служебна корекция по този реквизит без това да се отрази върху възможността за сключване на договор (ако са спазени всички изисквания и същото не е в затруднение).	(Приложение 10) или нови декларации за настъпили промени във вече декларирани обстоятелствата с изчерпателно изброяване на промените. Промяната на категорията на предприятието не е от значение за одобрението или отхвърлянето на проектното предложение, както и за интензитета на помощта, и съответно няма да се отрази на възможността за сключване на договор за финансиране, доколкото предприятието продължава да отговаря на останалите условия по процедурата след промяната (вкл. по отношение на изискването да не е предприятие в затруднено положение, където критериите са различни с оглед на това дали предприятието е МСП или не).
14.	02.09.2024	Във връзка с изискването на т.11.1. 4) от условията за собствен капитал от 6 млн. лева, моля за разяснение по следния казус: Кандидатът е част от група със Собствен капитал по Консолидирани ФСО над 8 млн.лв. Собственият капитал на кандидата (дъщерно дружество) е над 5 млн.лв. Това счита ли се за изпълнение на условията за допустимост или не?	Съгласно параграф 11.1.4 изискването за собствен капитал може да бъде изпълнено само чрез преките акционери/партньори на заявителя. В случай на множество акционери или партньори стойността на капитала ще бъде изчислена въз основа на среднопретеглена стойност по отношение на дяловото участие, притежавано от съответните акционери или партньори в заявителя (напр. сумата на капитала × процента на собствения капитал за всеки акционер или партньор).
15.	02.09.2024	Уважаеми експерти, В УК е посочено, че "При изчисляването на 1/6 от общата квота, ще се включват и предложения на свързаните с кандидата предприятия. Свързаността ще се установява към датата на подаване на предложението за инвестиция и към датата на подписване на договора за финансиране, съгласно т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС №651/214) като за целта кандидатите декларират	При изчисляването на 1/6 от общата квота, ще се включват и предложения на свързаните с кандидата предприятия, като няма да вземат предвид "предприятията партньори" по смисъла на т. 2, член 3 от Приложение 1 на Регламент ESN№651/2014. Съответно не е необходимо в Декларация за държавна помощ (Приложение 2) да се включват "предприятията партньори" по смисъла на т. 2, член 3 от Приложение 1 на Регламент ESN№651/2014.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>свързаните с тях лица в Декларация за държавна помощ (Приложение 2)."</p> <p>В тази връзка, бихте ли уточнили в декларацията да включваме ли и предприятията партньори, които се дефинират, като такива по смисъла на ЗМСП, т.е. тези които имат между 25% и 50% дял в предприятието кандидат, попълващо декларацията или да бъдат вписани само тези с дял над 50%?</p>	
16.	02.09.2024	<p>Уважаеми експерти, моля за Вашите пояснения по следните въпроси:</p> <p>1. Ако едно предприятие иска да изгради две или повече съоръжения за съхранение на енергия на различни адреси в едно и също населено място, всяко със собствен идеен проект и собствено становище допустимо ли е да ги включи в едно и също проектно предложение?</p> <p>1.1. Продължение от въпрос 1. - Допустимо ли е едно и също предприятие да подаде две проектни предложения, всяко за съответното съоръжение за съхранение?</p> <p>1.2. В случай, че е допустимо в едно и също проектно предложение да се включат повече от едно съоръжение за съхранение на енергия, то следва ли да бъдат обособени отделни дейности, респективно бюджетни редове за всяко от съоръженията?</p> <p>1.3. Целевата стойност на индикатора на за нов</p>	<p>1. За всеки отделен проект за изграждане на самостоятелно съоръжение за съхранение Кандидатът следва да подаде отделно проектно предложение. Един кандидат може да подаде няколко проектни предложения за различни съоръжения за съхранение, доколкото спазва ограниченията на настоящата процедура.</p> <p>1.1. Да, допустимо е.</p> <p>1.2. Не е допустимо.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>използваем енергиен капацитет на изградените и въведени в експлоатация самостоятелни съоръжения за съхранение на електрическа енергия (в MWh), присъединени към електропреносната мрежа.(ПВУ) следва ли да бъде сумата от двете отделни съоръжения за съхранение?</p> <p>3. Допустимо ли е едно и също предприятие да подаде повече от едно проектно предложение за едно и също съоръжение за съхранение и ако да, то тогава кое от всички подадени предложения ще бъде обект на оценка? 3.1. Ще бъде ли необходимо кандидатът да оттегли ненужното проектно предложение или ще се приеме от Оценителната комисия, че последното подадено ще подлежи на оценка, а другото няма да бъде взето предвид?</p> <p>4. Ако едно и също предприятие е допустимо да подаде повече от едно проектно предложение за различни съоръжения за съхранение на енергия, то изискването за собствен капитал какво е? Т.е. за всяко проектно предложение ли е необходимо да бъде осигурен съответния изискуем собствен</p>	<p>1.3. Целевата стойност се попълва само за съоръжението за съхранение, за което е подадено съответното проектно предложение.</p> <p>3. Всеки кандидат има право да участва в процедурата само с едно проектно предложение за едно и също самостоятелно съоръжение за съхранение. В случай че бъдат подадени няколко проектни предложения от един и същ кандидат за едно и също самостоятелно съоръжение за съхранение, до изтичане на крайния срок за подаване на предложения този кандидат трябва да остави само едно проектно предложение за едно и също самостоятелно съоръжение за съхранение, което да бъде оценено и да оттегли всички останали свои предложения. В случай че Кандидатът не направи това, оценителната комисия ще оцени единствено последното подадено в срока по процедурата предложение и всички предхождащи го предложения за същото самостоятелно съоръжение за съхранение ще се считат за оттеглени.</p> <p>4. Изискването за собствен капитал се прилага поотделно за всяко проектно предложение в съответствие с капацитета на конкретното предложение. Изискването за собствен капитал на кандидата няма да се проверява кумулативно спрямо общия капацитет на всички подадени проектни предложения..</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>капитал или и достатъчно предприятието да докаже един път нужния капитал, който да е достатъчен за всичките му проектни предложения.</p> <p>Например при две проектни предложения над 50 MWh, необходимо ли е дружеството да има 20 млн. лв. собствен капитал или 10 млн. лв. ще е достатъчен и за двете проектни предложения?</p> <p>5. Изискването за собствен капитал ще се прилага ли кумулативно за всяко едно проектно предложение в случай, че е подадено повече от едно такова от едно и също предприятие или свързани предприятия, които формират изискуемия собствен капитал самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(ци)?</p> <p>6. Допустимо ли е след изграждане на съоръжението за съхранение на енергия и изпълнение на проекта, съоръжението да бъде предоставено за управление на търговец на енергия?</p>	<p>5. Виж отговора на предходната т. 4</p> <p>6. По настоящата процедура няма ограничение, доколкото се спазват всички условия на процедурата и договора за финансиране.</p>
17.	02.09.2024	<p>Моля за Вашето разяснение, относно следните въпроси и казуси:</p> <p>7. В случай, че към проектното предложение се прилага идеен проект, необходимо ли е да се прилага в ИСУН заверена от производителя оферта, от която да е виден гаранционния срок на съоръжението за съхранение?</p>	<p>7. Идеиният проект трябва да съдържа информация за гаранционния срок за съоръжението за съхранение на база на заверена от производителя оферта. В тази връзка е необходимо заедно с идейния проект да бъде представена и заверената от производителя оферта. Ако офертата е подписана и/или</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>7.1. Ако отговорът на въпрос 7. е положителен, то допустимо ли е вместо оферта да бъде приложено заверено копие на извадка от каталог или интернет страница с релевантна информация?</p> <p>7.2. Въпросната оферта, в случай, че не се прилага на етап кандидатстване, необходимо ли е да бъде съхранявана и предоставяне за преглед? Ако „да“, то кога УО може да я изиска за справка?</p> <p>8. Моля за становище, относно допустимостта на процедурата при следния казус – В полученото становище от ECO е дадено положителен отговор, че ще бъде присъединено съоръжение за съхранение с мощност 10MW и капацитет 40 MWh.</p> <p>8.1. Съгласно пояснението, което е направено в Условието за кандидатстване: „използваемият енергиен капацитет за съхранение е равен на максималното количество енергия в MWh, което съоръжението за съхранение може да отдаде при непрекъснатата работа, като поддържа номиналната си мощност в MW.“ Моля да потвърдите, че ако кандидатът е избрал да изпълни позволеният му капацитет от 40 MWh, то Оценителната комисия ще ги приеме за равни на „използваемият енергиен капацитет“ на изградените и въведени в експлоатация самостоятелни съоръжения за съхранение на електрическа енергия, които ще могат да работят по 4 часа на ден.</p>	<p>изпратена по имейл от производителя (съответно вносителя или търговския представител на производителя), не е необходимо допълнителна заверка. В случай на извадка от каталог или интернет страница с релевантна информация, същата трябва да бъде потвърдена/заверена от производителя (съответно вносителя или търговския представител на производителя). Сканирано и заверено от кандидата вярно с оригинала копие на офертата се качва като приложение към проектното предложение.</p> <p>8.</p> <p>8.1. Да, ако кандидат представи предложение за изграждане на съоръжение за съхранение с инсталиран капацитет 40MWh, оценителната комисия ще счита, че той е равен на използваем енергиен капацитет.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>8.2. В случай, че кандидатът избере да включи в проектното предложение съоръжения за съхранение на електрическа енергия, които ще могат да работят по 2 часа на ден, то:</p> <p>8.1.1. Това ще бъде ли допустимо или задължително следва да бъдат изпълнени параметрите на становището?</p> <p>8.1.2. Следва ли, че „използваемият енергиен капацитет“ на изградените и въведени в експлоатация нови самостоятелни съоръжения за съхранение на електрическа енергия ще бъде равен на 20 MWh?</p> <p>8.1.3. При условията описани във въпрос 8. И във връзка с факта, че има загуби при преноса на енергия, допустимо ли е кандидатът да изгради съоръжение за съхранение на електрическа енергия с инсталиран капацитет 45 MWh, за да може да гарантира наличен използваем капацитет от 40 MWh? В случай на положителен отговор, то ще бъде ли допустимо в проекта да бъдат предвидени разходи за 45</p>	<p>8.2. Проект с мощност 10 MW и продължителност 2 часа (коэффициент C/2) ще се счита за равен на използваем енергиен капацитет от 20 MWh.</p> <p>8.1.1. Ако кандидат има становище/предварителен договор/договор от ECO с указана мощност 10MW и инсталиран капацитет от 40 MWh и избере да включи в проектното предложение съоръжение за съхранение на електрическа енергия с мощност 10 MW и инсталиран капацитет 20 MWh, то този проект би бил допустим по процедурата само ако за направените промени, кандидатът представя съответните документи (становище/предварителен договор/договор) за съгласуване на промените с ECO (или съответния мрежови оператор). Съответно - инсталираният капацитет от 20 MWh ще бъде отчете за целите на процедурата и като "използваем енергиен капацитет" и "гарантиран (полезен) капацитет".</p> <p>8.1.2 Проектно предложение за съоръжение за съхранение на електрическа енергия с мощност 10 MW, което ще може да работи по 2 часа на ден, ще се счита за такова с „използваем енергиен капацитет“ от 20 MWh.</p> <p>8.1.3 Моля вижте отговорите по 8.1.1. и 8.1.2. по-горе. Във връзка с тях, не е необходимо и не е допустимо кандидатът да предвиди изграждането на съоръжение за съхранение на електрическа енергия с по-голям инсталиран капацитет (напр. 45 MWh), за да може да гарантира наличен реално използваем капацитет от 40 MWh към точката на измерване. Допълнително, следва да се отбележи, че по настоящата процедура не се допуска кандидатстване с частичен капацитет на съоръжението за съхранение.. Ако кандидатът предлага да разработи съоръжение</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>MWh? В случай, че това е недопустимо, то ще бъде ли допустимо кандидатът да предвиди разходи в бюджета за 40 MWh, а останалите 5 MWh да опише, че ще изгради със собствени средства?</p> <p>9. Допустимо ли е във връзка с финансирането на проекта за изграждане на съоръжение за съхранение на енергия да бъде учреден особен залог на цялото търговско предприятие, което ще изпълнява проекта, доколкото съоръжението за съхранение ще бъде част от заложеното търговско предприятие при осигуряване на финансиране от финансова институция?</p> <p>10. Допустимо ли е съоръжението за съхранение на енергия да бъде присъединено към преносната мрежа с временна схема за присъединяване, като бъдат направени всички тестове, съгласно изискванията на процедурата?</p> <p>Благодаря!</p>	<p>за съхранение на енергия с използваем енергиен капацитет от 45 MWh, той трябва да подаде оферта, в която да посочи това като използваем енергиен капацитет. За целите на процедурата (включително за: оценяване и класиране на кандидатите и техните проектни предложения; прилагането на ограничението за проектни предложения за не повече от 500 MWh за едно предприятие за един или няколко проекта; и т.н.) "използваем енергиен капацитет" и "гарантиран (полезен) капацитет" се считат за равни на "инсталирания капацитет", който е посочен в становището за присъединяване, предварителния договор за присъединяване или договора за присъединяване със съответния оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, или ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ.</p> <p>9. Да, допустимо е.</p> <p>10. Съоръжението за съхранение на електроенергия не е допустимо да бъде присъединено към преносната мрежа с временна схема на достъп</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
18.	03.09.2024	<p>1) Допустим кандидат ли е дружество, с дейност и активи, свързани с изкопаеми горива, но кандидатстващо за БФП с дейности и активи, свързани с изграждането на нови съоръжения за съхранение на електрическа енергия, отговарящи на зададените по процедурата технически критерии и изградени като самостоятелни обекти с обособено средство за търговско измерване и присъединителни съоръжения ако в същото време съответства на всички останали изисквания и критерии? Освен отделната счетоводна и банкова сметка във връзка с получена БФП и посочените технически критерии, по какъв друг начин се изисква да бъде доказана разделност между активите, свързани с изкопаеми горива и тези във връзка с изграждането на нови мощности за съоръжения за съхранение?</p> <p>2) Първа процедура финансиране По какъв начин дружество кандидат по настоящата процедура, което е и бенифициент по BG-RRP - 4.033 "Подкрепа за нови мощности</p>	<p>1) Кандидати осъществяващи дейности и/или притежаващи активите по схемата на ЕС за търговия с емисии и изкопаеми горива, включително надолу по веригата, не са изключени от участие по процедура BG-RRP-4.0034 "Национална инфраструктура за съхранение на електроенергия от възобновяеми източници" – Процедура 1. Към тези кандидати остава изискването да докажат, при възможност, че при реализирането на проектните предложения, принципа за НЗВ ще бъде спазен.</p> <p>В контекста на Механизма за възстановяване и устойчивост преките и първичните непреки въздействия на дадена инвестиция (проект) са от значение за оценката съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди. Прякото въздействие може да отразява ефектите от мярката на проектно равнище (например съоръжение за съхранение, защитена зона) или на системно равнище (напр. присъединителни съоръжения) и които възникват при изпълнението на инвестицията. Първичните непреки въздействия могат да отразяват ефекти, които възникват извън тези проекти или системи, и могат да се проявят след изпълнението на мярката или след календара на Механизма за възстановяване и устойчивост, но са разумно предвидими и уместни. За тази цел, всички кандидати следва да направят детайлен анализ и оценка (Приложение 7 към Условието за кандидатстване), доколкото реализирането на проектните предложения ще окаже пряко или непряко въздействие за спазването на шестте екологични цели от Регламента за таксономията.</p> <p>2) Кандидати, които са участвали в BG-RRP - 4.033 "Подкрепа за нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия над 200 kW", биха могли да участват в настоящата процедура за нов</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия над 200 kW" следва да докаже, че финансираните дейности и активи по настоящата процедура са различни и отделни от тези с финансиране по BG-RRP - 4.033? Хибридна инсталация по BG-RRP - 4.033 от съоръжение за съхранение и инсталация за производство на ел. енергия от възобновяема енергия ще бъде изградена като самостоятелен обект с обособено средство за търговско измерване и присъединителни съоръжения спрямо предложените нови мощности за съоръжение за съхранение, това достатъчно ли е? Правилно ли е разбирането ни, че в този случай е приложим най-високият размер на помощта от 148 643 080 лева?</p> <p>3) Ако дружеството кандидат има за миноритарен собственик друго дружество, част от холдингова структура, то за целите на участието по Процеудра BG-RRP - 4.033, предложените проекти от дружеството кандидат считат ли се за свързани с други евентуални проекти на миноритарния собственик и / или на други дружества от холдинговата му структура? Ако отговорът е да, кой е приложимият таван на помощта за всички техни проекти, 148 643 080 лева?</p>	<p>капацитет за съхранение, доколкото отговарят на условията за кандидатстване. Изискванията за съоръженията за съхранение по настоящата процедура (самостоятелно съоръжение за съхранение) и по процедура BG-RRP - 4.033 (локални съоръжения за съхранение) са различни. Съоръжението за съхранение по настоящата процедура може да бъде разположено съвместно със съществуващ обект за производство и/или потребление, но то трябва да отговаря на условията на чл. 90а., ал.2, т. 2 от ЗЕ и чл. 4, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, а именно „Съоръжение/инсталация по ал. 1 се присъединява към мрежата като самостоятелен обект с отделно търговско измерване и отделни присъединителни съоръжения в случай че приема/отдава електрическа енергия само от/в мрежата и не обменя електрическа енергия с обекта по ал. 1“. В тази връзка едно и също съоръжение за съхранение не може да кандидатства и по двете процедури.</p> <p>3) За установяване дали миноритарния собственик и / или други дружества от холдинговата му структура са свързани лица с дружество кандидат по настоящата процедура се прилага т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС №651/2014), като при определянето не се вземат предвид "предприятията партньори" по смисъла на т. 2, член 3 от Приложение 1 на Регламент ESN№651/2014.</p> <p>Съществуват ограничения относно максималните размери на помощта и за двете процедури, както следва: (а) Процедура BG-RRP - 4.033 правното основание - ОРГО - предвижда в чл. 4, ал. 1, т. т праг от 30 милиона евро "на предприятие за инвестиционен проект"; и</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			<p>(б) Процедура BG- RRP - 4.0034 предвижда максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за едно предложение за едно предприятие в размер от 148 643 080 лв.</p> <p>Следователно, тъй като ограниченията се отнасят до конкретен проект, максималният размер на държавната помощ трябва да се спазва за всеки проект поотделно, а не за всички проекти общо.</p> <p>Следва да се отбележи, че съгласно ОРГО (Процедура BG-RRP - 4.033) едно предприятие може да кандидатства за финансиране на няколко проекта, ако няма изкуствено разделяне на проектите. По този начин такова предприятие може да получи до 30 млн. евро за всеки отделен проект. Дали една инвестиция може да бъде разделена на различни проекти зависи от естеството на нейните специфични икономически, административни и технически аспекти, както и от нейните цели.</p> <p>По отношение на процедура BG- RRP - 4.0034 едно предприятие може да подаде повече от едно предложение за различни свои проекти (обекти) – т.е. за повече от 148 643 080 лева от допустимите разходи по процедурата. В последния случай, всички предложения на това предприятие за различните проекти (обекти) и предложенията на свързаните с него предприятия не може да са за повече от 1/6 от общата квота на капацитета на съоръженията за съхранение на електрическа енергия по настоящата Процедура 1 съгласно т. 7 (т.е. за не повече от 500 MWh).</p> <p>В допълнение, в случай на кумулативна помощ (помощ за един и същ проект), следва да се спазват и правилата по т. 8 от Условието за кандидатстване. В допълнение, съоръжения, които са получили финансиране по Процедура BG-RRP - 4.033, могат да участват в</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			Процедура BG- RRP - 4.0034 само с нови/допълнителни капацитети за съхранение
19.	04.09.2024	<p>Уважаеми дами и господа!</p> <p>Във връзка с изискването към допустимите кандидати по процедурата:</p> <p>"Да имат самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(ци) собствен капитал от:</p> <p>(а) 6 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет ≥ 20 MWh и ≤ 50 MWh;</p> <p>(б) 10 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет > 50 MWh."</p> <p>Какво е то при кандидатстване за минимално определената за допустима инсталирана мощност равна или по-голяма от 10 MW? Колко е минималния собствен капитал при кандидатстване между 10MW и 20MW?</p> <p>Благодарим предварително!</p>	<p>Изискването за собствен капитал се определя на база на капацитета в MWh, който за съоръжение за съхранение на електрическа енергия с мощност равна на или по-голяма от 10 MW и по-малка от 20 MW може да е различен и варира според избора на кандидата. Минималният допустим по процедурата капацитет за съоръжение с мощност от 10 MW би бил 20 MWh и ще попадне в изискването за собствен капитал по б. (а) по-долу.</p> <p>Съответно изискванията за собствен капитал са:</p> <p>(а) 6 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет ≥ 20 MWh и ≤ 50 MWh;</p> <p>(б) 10 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет > 50 MWh.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
20.	05.09.2024	Моля като допълнение към отговора на ВЪПРОС 5 да поясните дали може да се кандидатства само със Становище за присъединяване.	Да, възможно е да се кандидатства само с валидно становище за присъединяване.
21.	09.09.2024	Здравейте, допустимо ли е дружество да кандидатства с частно съоръжение за присъединяване (собствено или наето) и ако да- какви документи трябва да представи от ЕСО? Благодаря за бързия и компетентен отговор! Тихомира Лазарова	Моля да се запознаете с т. 13.1 Допустими дейности, т. 14.2 Допустими разходи и т. 14.3 Недопустими разходи от Условието за кандидатстване, както и изискванията за доказване на разходите, посочени в т. 14.1 Условие за допустимост на разходите
22.	09.09.2024	Здравейте, Имам няколко въпроса: 1. Допустим ли е кандидат, който отговаря на всички условия за допустимост, и който има проект за собствена Централна, на територията на която ще бъде монтирана батерията, която ще се закупува по проекта? Централата има предварителен договор за присъединяване	1. Съоръжението за съхранение по настоящата процедура може да бъде разположено съвместно със съществуващ обект за производство и/или потребление, но то трябва да отговаря на условията на чл. 90а., ал.2, т. 2 от ЗЕ и чл. 4, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, а именно „Съоръжение/инсталация по ал. 1 се присъединява към мрежата като самостоятелен обект с отделно търговско измерване и отделни присъединителни съоръжения в случай че приема/отдава електрическа енергия само от/в мрежата и не обменя електрическа енергия с обекта по ал. 1“. В допълнение, към момента на подаване на заявлението по настоящата процедура за съоръжението за съхранение следва да има валидно становище за присъединяване, действащ предварителен договор за присъединяване или действащ договор

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>2. Допустимо ли е капацитета на батерията да е 50 KWh, необходима за съхранение на произвежданата ел. енергия от Централата, която е с 50 MW инсталирана мощност?</p> <p>3. Необходимо ли е да се представя становище за присъединяване, действащ предварителен договор за присъединяване със съответния оператор освен за Централата и за батерията, която ще се закупува по проекта?</p> <p>4. Какви са техническите изисквания на ЕСО</p>	<p>за присъединяване със съответния оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ.</p> <p>2. Съгласно т. 13.1, I, 6) на Условието за кандидатстване, дейностите по допустимите предложения за изпълнение на инвестиции следва да предвиждат изграждане на съоръжение за съхранение на електрическа енергия със следните технически характеристики:</p> <ul style="list-style-type: none"> • гарантиран (полезен) капацитет за продължителност на съхранението от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на съоръжението за съхранение, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW) да е с най-малко 2 часа (C-Rate да е максимум C/2); • номинална променливотокова мощност (AC мощност) от минимум 10 MW; • да отговарят на параметри за осигуряване на резерви за първично регулиране на честотата и/или автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности, посочени в Приложение 8 - "Минимални технически изисквания" <p>Във връзка с това изискване, съоръженията за съхранение по настоящата процедура трябва да са с мощност от минимум 10 MW и с продължителност на съхранението от най-малко 2 часа, което води до капацитет от минимум 20 MWh.</p> <p>3. Да, вижте последното изречение отговора на Ваш въпрос 1 по-горе.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>към батерията за участник, който ще предоставя балансиране при производство на собствена ел. енергия?</p> <p>Благодаря предварително!</p>	<p>4. Техническите изисквания са подробно изброени в Приложение 8 - "Минимални технически изисквания".</p>
23.	10.09.2024	<p>Здравейте,</p> <p>Имаме два въпроса по програмата, тъй като след изчерпателното изчитане на условията и допълнителни оценки, тези въпроси не намериха отговор:</p> <p>1. Има ли изискване какъв трябва да е вида на батерията - литиево-йонна, литиево-желязо фосфатна, титаниева и т.н.?</p> <p>2. Прочетохме, че има изискване за професионална квалификация на лицата, които изграждат и монтират съоръжения за съхранение на електроенергия, но никъде не можем да открием къде е посочена такава професионална квалификация и изобщо къде е регламентацията. Каква е исканата професионална квалификация от лицата инсталиращи/монтиращи ССЕЕ?</p> <p>Благодаря предварително!</p>	<p>1. Няма изискване към вида на батерията, настоящата процедура е неутрална по отношение на технологията за съхранение на електрическа енергия.</p> <p>2. Лицата следва да отговарят на общите изискванията за извършване на строително-монтажни дейности за съответната категория строеж и видове дейности в зависимост от конкретното проектно предложение.</p> <p>Като минимум професионалната квалификация на лицата, които изграждат и монтират съоръжения за съхранение на електроенергия следва да отговаря на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Правилник за безопасност и здраве при работа в електрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по електрически мрежи; • Наредба № 9 от 9.06.2004 г. за техническата експлоатация на електрически централи и мрежи; • Във връзка с чл. 137 от Закона за устройство на територията - Правилник за реда за вписване и водене на Централния професионален регистър на строителя;

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			<ul style="list-style-type: none"> • Притежава необходимата правоспособност съобразно придобитата специалност и образователно-квалификационна степен, професионален опит, познания и техническа компетентност по отношение на националното законодателство; • Притежава необходимата професионална квалификация за изпълнение на извършваните строителни дейности.
24.	10.09.2024	<p>Здравейте!</p> <p>В минималните изисквания е посочено, че оборудването трябва да отговаря на набор от специфични стандарти. Проучванията показват, че част от тези стандарти са неприложими за някои производители поради спецификата на оборудването, напр. IEC 60227 Polyvinyl chloride insulated cables of rated voltages up to and including 450/750 v или IEC62067 Power cables with extruded insulation and their accessories for rated voltages above 150 kV (um = 170 kV) up to 500 kV (um = 550 kV) – test methods and requirements. Има и различни други, за които производителите на оборудването твърдят, че предлаганите от тях системи нямат отношение. Има цитирани стандарти, за които доставчиците доказват съответствие с алтернативи. Но моля за разяснения как ще се процедира в случаите, в които се декларира от производителя на оборудването, че няма отношение към посочените стандарти?</p>	<p>Всяко подадено проектно предложение ще бъде оценявано индивидуално. Първоначалният стандарт ще бъде прегледан, за да се потвърди, че не е подходящ/приложим, а предоставената алтернатива ще бъде прегледана, за да се потвърди нейната приложимост.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Ще бъде ли прието на етап Отчитане, че оборудването отговаря на изискванията?	
25.	10.09.2024	<p>Във връзка с публикуваните Условия за кандидатстване по процедура BG-RRP-4.0034 "Национална инфраструктура за съхранение на електроенергия от възобновяеми източници" (RESTORE), бихме искали да отправим запитване относно изискванията за доказване на предотвратяването на признаци на ПЗП.</p> <p>От Условията за кандидатстване: Недопустими са кандидати, които са предприятия в затруднено положение (Допълнителна информация за "предприятие в затруднено положение" е налична в Приложение 2) по смисъла на Регламент (ЕС) № 651/2014. Изискванията за "Предприятие в затруднено положение" се прилагат индивидуално само за кандидата.</p> <p>От Приложение 2: Кандидатът и/или неговата група от свързани предприятия, според данните от финансовия отчет за последната приключена финансова година и/или междинен одитиран отчет (използван само за доказване на предотвратяването на признаци на ПЗП), е загубил повече от 50% от записания</p>	Кандидат, който според данни от финансовия отчет за последната приключена финансова година е в затруднено положение, НО представи междинен одитиран финансов отчет и от него е видно, че вече НЕ Е в затруднено положение, е допустим кандидат по настоящата процедура.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>си дружествен капитал (включително премиите от емисии на акции/дялове).</p> <p>В случай, че Кандидатът според данни от финансовия отчет за последната приключена финансова година е в затруднено положение, НО при междинен одитиран отчет доказва, че НЕ Е в затруднено положение, то допустим ли е кандидатът по настоящата процедура?</p> <p>Предварително ви Благодарим!</p>	
26.	11.09.2024	<p>Моля, за следните разяснения по условията за кандидатстване:</p> <p>1) В условията за изпълнение на проектите по процедурата е записано: "В случаите, когато крайният получател не е възложител по смисъла на ЗОП, ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС няма да се прилага за инвестиции, за които финансирането от Механизма съставлява сума, равна или по-малка от 50 на сто от общата сума на одобрената инвестиция." В условията за кандидатстване е записано: "Дълготрайните активи следва да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с кандидата, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта, съгласно приложимите счетоводни стандарти. За целта към първичните платежни документи следва да се приложат минимум 2 оферти, каталози, разпечатки от официални интернет</p>	Виж по-долу подточките

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>страници на производители/доставчици или комбинация от посочените, съдържащи цена, характеристика/функционалност/описание".</p> <p>На база на публикуваните разяснения на въпрос 7/23.08.2024 моля, да потвърдите:</p> <p>1.1 Изборът на изпълнител чрез 2 оферти трябва да бъде проведен преди подаване на проектното предложение.</p> <p>1.2. Офертата на избрания изпълнител НЕ се прилага към формуляра за кандидатстване за обосноваване на заложената в бюджета цена.</p> <p>1.3. По какъв начин се провежда изборът на изпълнител за останалите допустими по процедурата разходи, различни от дълготрайните активи - разходи за строително-монтажни работи (СМР), разходи за изграждане на присъединителни съоръжения и разходи за услуги от инженерно-технически характер във връзка с проектирането?</p>	<p>1.1. Да, изборът се извършва на база минимум 2 оферти преди подаване на проектното предложение.</p> <p>1.2. Идейният проект трябва да съдържа информация за гаранционния срок за съоръжението за съхранение на база на заверена от производителя оферта. В тази връзка, към формуляра за кандидатстване се прилага заверената от производителя оферта.</p> <p>1.3. Съгласно т. 13.1, II от Условието за кандидатстване, дейностите по проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на съоръжението за съхранение на електрическа енергия трябва да бъдат изпълнени при спазване на принципа за добро финансово управление съгласно чл. 33 от Регламент (ЕС) 2018/1046. В тази връзка, разходването на средствата трябва да бъде икономично, ефективно и ефикасно. Изграждането на съоръжението за съхранение трябва да бъде изпълнено при пазарни условия от външни изпълнители и да бъде осигурено наличие на одитна следа. Дълготрайните активи следва да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с кандидата, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта, съгласно приложимите счетоводни стандарти. За целта към първичните платежни документи следва да се приложат минимум 2 оферти, каталози, разпечатки от официални интернет страници на производители/доставчици или комбинация от посочените, съдържащи цена, характеристика/функционалност/описание. Съгласно чл. 132 от</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>2) В условията за кандидатстване е записано, че кандидатите трябва да са "ангажирали технически ръководител (физическо или юридическо лице) ПРИ изграждането на съоръжението за съхранение на електрическа енергия, който да е работил по сходен проект". Моля да разясните достатъчно доказателство за това обстоятелство ли е представянето САМО на Декларация при кандидатстване и за приемане на условията на процедурата (Приложение 5)? При условие, че изграждането на съоръжението за съхранение не е стартирало преди датата на кандидатстване задължително ли е назначаването на технически ръководител във фирмата ПРЕДИ датата на подаване на проектното предложение и представянето на граждански договор или трудов договор с лицето към формуляра за кандидатстване?</p> <p>3) Моля да потвърдите написаното в Приложение 6 ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПА ЗА „НЕНАНАСЯНЕ НА ЗНАЧИТЕЛНИ ВРЕДИ“ (НЗВ или DNSH), към условията за кандидатстване: "кандидати осъществяващи дейности и/или притежаващи активите по схемата на ЕС за търговия с емисии</p>	<p>Регламент (ЕС) 2018/1046, кандидатът отговаря за съхранението на документацията и разходооправдателните документи, включително статистически данни и други данни, отнасящи се до финансирането, както и записи и документи в електронен формат.</p> <p>2) В т. 10 Екип от Формуляра за кандидатстване е необходимо да се посочи техническия ръководител по т.11.1, т 6) от Условията за кандидатстване. Няма изискване относно вида на правоотношенията с лицето (физическо или юридическо лице), което ще бъде ангажирано за технически ръководител. Доколкото кандидатът декларира, че е ангажирал технически ръководител, кандидатът трябва да може да докаже достоверността на декларираните доказателства. СНД има право да изисква документи в тази връзка. За доказателства могат да се представят всякакви документи, които доказват, че техническия ръководител е ангажиран и има изискуемия опит (напр. граждански договор, трудов договор, CV, референции за изпълнение на проекти, и т.н.). Кандидатът следва да може да докаже, че е ангажирал технически ръководител към момента на подаване на проектното предложение.</p> <p>3) Потвърждаваме написаното в Приложение 6.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>и изкопаеми горива, включително надолу по веригата, не са изключени от участие по процедура BG-RRP-4.0034 "Национална инфраструктура за съхранение на електроенергия от възобновяеми източници" – Процедура 1. Към тези кандидати остава изискването да докажат, при възможност, че при реализирането на проектните предложения, принципа за НЗВ ще бъде спазен."</p> <p>4) Моля, да обясните какво се има предвид от текста: "недопустими са дейности и активи в рамките на Системата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, не по-ниски от съответните референтни стойности определени в Решение (ЕС) 2021/447" и не си ли противоречи с горесцитирания от Приложение 6?</p>	<p>4) Такива дейности и активи са недопустими за финансиране съгласно НПВУ, но има изключения по отношение на самите кандидатите: ако при реализирането на конкретните проектните предложения (които не са за недопустими дейности и активи), принципът за НЗВ може да бъде спазен от кандидатите. Спазването на принципа се установява в края на изпълнението на инвестицията – чрез контрол от страна на СНД, включително, ако е необходимо, чрез изготвен от независим одитор технически доклад за удостоверяване на спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за "ненанасяне на значителни вреди" съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост (2021/С 58/01) и е за сметка на бенефициента.</p>
27.	12.09.2024	<p>Здравейте, Имам следните въпроси: 1.В секция 13 "Прикачени документи" на електронния формуляр за кандидатстване от падащото меню има възможност за избор на "Документ за одобрение" и "Декларация за съответствие с изискванията по процедурата". Моля да конкретизирате кои документи от</p>	<p>1. Като „Документ за одобрение“ се прикачват всички изискуеми и представени от кандидата приложения към формуляра за кандидатстване, които не са изрично посочени като напр. „декларация за съответствие с изискванията на процедурата“.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>Приложенията към проектната документация визирате.</p> <p>2. Приложение 10 "Декларация за липса на промени в декларираните обстоятелства" подава ли се при кандидатстването, тъй като е част от документите за кандидатстване или се подава преди подписването на Договора със СНД? И ако следва да бъде подадена в момента на кандидатстване, тя следва да бъде подписана от ВСИЧКИ лица, които са официални представляващи на кандидата и са вписани като такива в ТР или от законен представител на кандидата?</p> <p>Благодаря!</p>	<p>2. Приложение 10 е част от документите, които се подават на етап сключване на договори за финансиране с крайните получатели, ако е налице промяна на декларираните обстоятелства на етап кандидатстване, и не следва да се подава към момента на кандидатстването.</p>
28.	13.09.2024	<p>Условията за кандидастване посочват, че съоръжението за съхранение следва да бъде изградено съгласно чл. 90а., ал.2, т. 2 от ЗЕ и чл. 4, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. В същото време съществуващ производител или потребител би могъл да заяви изграждането на съоръжение за съхранение чрез уведомление до ЕСО на база чл. 116а ал. 10 и 11 и без увеличаване на присъединената мощност. Счита ли се съоръжение за съхранение, изградено след уведомление към ЕСО по чл. 116а ал.10 и 11 като самостоятелен обект с отделно средство за търговско измерване за отговарящо на изискванията на чл. 90а.,</p>	<p>Настоящата процедура е за изграждане на самостоятелни системи за съхранение. Съгласно т. 13.1, I, 5) от Условията за кандидатстване, съоръжението за съхранение може да бъде разположено съвместно със съществуващ обект за производство и потребление, но то трябва да отговаря на условията на чл. 90а., ал.2, т. 2 от ЗЕ и чл. 4, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, а именно „Съоръжение/инсталация по ал. 1 се присъединява към мрежата като самостоятелен обект с отделно търговско измерване и отделни присъединителни съоръжения в случай че приема/отдава електрическа енергия само от/в мрежата и не обменя електрическа енергия с обекта по ал. 1“.</p> <p>Съгласно чл. 116, ал. 10 от ЗЕ производител на електрическа енергия може да изгради съоръжение за съхранение на електрическа енергия към енергиен обект за производство на електрическа и/или топлинна енергия, присъединен към</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		ал.2, т. 2 от ЗЕ и чл. 4, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г.?	електропреносната или електроразпределителна мрежа. Т.е. посоченото от Вас отговаря на подзаконовата нормативната уредба на чл. 4, ал. 1 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, съответно съоръжение за съхранение на електрическа енергия, което е присъединено към енергиен обект за производство не може да отговори на условията на чл. 4, ал. 2 от Наредба № 6.
29.	15.09.2024	<p>Уважаеми Дами и Господа,</p> <p>Моля за разяснение по следния казус:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дружество Х притежава 2 отделни парцела, които не граничат един с друг. Съответно, ще бъдат проектирани 2 обекта, които ще бъдат с отделни разрешителни за строеж за всеки от парцелите. 2. Идеияният проект ще обхваща предвидените за инсталиране съоръжения в двата парцела, като ги обединява в общ енергиен обект 3. Предварителният договор за присъединяване ще третира инсталираните съоръжения в двата парцела като общ енергиен обект с обща мощност. 4. Ще има едно средство за търговско измерване, което ще обединява съоръженията от двата обекта и съответно точката на присъединяване ще е една и съща. <p>Допустимо ли е съоръженията да бъдат разположени по този начин и с две</p>	<p>Допустимо е съоръжения за съхранение на един и същ енергиен обект да бъдат разположени на два отделни парцела, които не граничат един с друг. В този случай се издава едно разрешение за строеж за този енергиен обект, изготвя се и се представя един идеен/технически проект, представя се едно становище за присъединяване, предварителен договор за присъединяване или договор за присъединяване. Съответно да, подава се едно предложение.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>разрешителни за строеж, а да бъдат третиращи като един общ обект от гледна точка на проектното предложение? Допустимо ли е цялата мощност да бъде заявена в един формуляр за кандидатстване и да бъде изградена в двата парцела?</p> <p>Благодаря за конкретните отговори!</p>	

30.	17.09.2024	<p>Уважаеми Дами и Господа, Моля за разяснения по следните въпроси: 1. Относно "използваем капацитет на системите за съхранение" и В „УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ“ е записано, че: Т.5. Цели на получаваните безвъзмездни средства по процедурата и очаквани резултати: Инвестицията се състои в подкрепа за изграждане и въвеждане в експлоатация на национална инфраструктура от съоръжения за съхранение на електроенергия от възобновяеми източници с поне 3000 MWh използваем енергиен капацитет на равнището на електроенергийната мрежа. Т.6. Индикатори: Въведен в експлоатация използваем енергиен капацитет[1] за съхранение на електрическа енергия (в MWh) .</p> <p>Използваемият енергиен капацитет за съхранение е равен на максималното количество енергия в MWh, което съоръжението за съхранение може да отдаде при непрекъсната работа, като поддържа номиналната си мощност в MW.</p> <p>Т. 13. Дейности, допустими за финансиране:</p> <p>Да бъдат за не повече от 1/6 от общата квота на капацитета на съоръженията за съхранение на електрическа енергия по настоящата Процедура 1 съгласно т. 7 (т.е. за не повече от 500 MWh) по-горе за едно</p>	
-----	------------	--	--

		<p>предприятие за един или няколко проекта.</p> <p>Въпросите са следните:</p> <p>1. За целите на процедурата, МЕ ще приема за използваем капацитет, измерения капацитет/енергия/ в точката на присъединяване или използваемия капацитет на батерийните контейнери като такива.</p> <p>В точката на присъединяване използваемия капацитет ще бъде по-малко от инсталирания капацитет на батерийните контейнери, поради загубите при трансформацията, ефективността на инверторите и преноса на енергията и т.н.</p> <p>2. Ако се приеме, че използваемият капацитет е този в точката на присъединяване, това означава ли, че проектът може да бъде за използваем капацитет 600 MWh на батерийните контейнери, които реално да предоставят 500 mwh капацитет в точката на присъединяване? Отговаря ли така описаната хипотеза на критерия относно максимален капацитет за един проект?</p> <p>Благодаря за отговорите!</p>	<p>1. За целите на процедурата (включително за: оценяване и класиране на кандидатите и техните проектни предложения; прилагането на ограничението за проектни предложения за не повече от 500 MWh за едно предприятие за един или няколко проекта; и т.н.) "използваем енергиен капацитет" и "гарантиран (полезен) капацитет" се считат за равни на "инсталирания капацитет", който е посочен в становището за присъединяване, предварителния договор за присъединяване или договора за присъединяване със съответния оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, или ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ.</p> <p>2. С оглед отговора на т. 1 по-горе, съоръжение за съхранение с капацитет от 600 MWh, посочен в становището за присъединяване, предварителния договор за присъединяване или договора за присъединяване, също ще се считат за съоръжения за съхранение с използваем енергиен капацитет от 600 MWh и следователно ще нарушат ограничението на условието за максимален поддържан капацитет от 1/6 от квотата (или 500 MWh).</p>
--	--	--	--

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
31.	18.09.2024	<p>Уважаеми Дами и Господа, Моля и за отговори на следните въпроси:</p> <p>1. Един енергиен обект, разположен в два парцела, които ще имат отделни разрешителни за строеж, но едно удостоверение за въвеждане в експлоатация, тъй като са един общ енергиен обект. Ще бъде ли допустимо представяне на идеен проект от две части (по една част за всеки парцел) и предвид наличието на един договор за присъединяване и едно удостоверение за въвеждане в експлоатация, ще бъдат ли разгледани като един общ енергиен обект, находящ се в два отделни ПИ?</p> <p>2. Изисква ли се при приключване на проекта лиценз от крайния получател? Ако отговорът е положителен, лиценз за търговец на енергия ли би бил изискан или друг тип?</p> <p>3. Има ли задължение крайният получател да участва на пазара като балансираща мощност след приключване на проекта?</p>	<p>1. Допустимо е един енергиен обект да бъде разположен на два отделни парцела, които не граничат един с друг. В този случай се издава едно разрешение за строеж за този енергиен обект, изготвя се и се представя един идеен/технически проект, представя се едно становище за присъединяване, предварителен договор за присъединяване или договор за присъединяване.</p> <p>2. СНД няма да изисква лиценз за изплащане на безвъзмездното финансиране по настоящата процедура. Въпреки това, съгласно т. 13.1, II от Условието за кандидатстване съоръженията за съхранение на електрическа енергия трябва да бъдат проектирани, изградени и експлоатирани в съответствие с изискванията на Закона за енергетиката (ЗЕ), Закона за устройство на територията (ЗУТ), Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), Закона за управление на отпадъците (ЗУО), Закона за технически изисквания към продуктите (ЗТП) и на останалата приложима национална и европейска нормативна уредба.</p> <p>3. Задължително е съоръжението за съхранение на електрическа енергия да има техническа възможност да предоставя допълнителни услуги на ЕСО и да премине успешни тестове за това.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>4. За какъв срок е необходимо да бъде гарантирана устойчивостта на резултатите от проекта? В Условието за изпълнение е записано, че документите се пазят за срок от 5 години.</p> <p>5. По какъв начин ще бъде проверявана устойчивостта на резултатите от проекта? Ще се изискват ли документи в периода на устойчивост след приключване на проекта?</p> <p>Благодаря за отговорите!</p>	<p>4. Моля вижте чл. 2.5 от Договора за финансиране и чл. 14.8 от Общите условия към договора за финансиране.</p> <p>5. Вижте отговора към т. 4 по-горе.</p>
32.	19.09.2024	<p>Здравейте, Моля за разяснение на коя дата са публикувани условията за кандидатстване по програмата?</p>	<p>Условията за кандидатстване са публикувани на 20.08.2024 г., с начален срок за кандидатстване 21.08.2024 г., 9.00ч.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
33.	19.09.2024	<p>Моля за разяснение във връзка с изискването за „заверена от производителя оферта“. Предвид факта, че на българския пазар няма местни производители на батерии, от които директно да закупим активите, те ще бъдат закупени от доставчици. Заверена оферта от доставчик с приложен официален технически паспорт от производителя ще се приема ли за достатъчно доказателство за гаранционния срок?</p>	<p>Да, офертата може да бъде заверена от производителя, съответно от вносителя, търговския представител на производителя или друго лице, което пуска на пазара или извършва продажба на батерии, като към нея е допустимо да се приложи официален технически паспорт от производителя.</p>
34.	19.09.2024	<p>Здравейте! Моля, за отговор/разяснения във връзка със следните въпроси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Има ли изискване по процедурата имотът, на който ще бъде изградено, монтирано и пуснато в експлоатация съоръжението за съхранение (в едно с прилежащите му съоръжения за присъединяване) да бъде собственост на кандидата, като ползването ще бъде уговорено с отстъпено право на строеж? 2. Допустимо ли е да се кандидатства с имот, който е собственост на свързана фирма по ЗМСП в контекста на горното пояснение? 3. Какви документи за имота и на какъв етап ще са необходими да се представят пред УО, освен влязло в сила разрешение 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Не е необходимо имотът да бъде собственост на кандидата и е допустимо да бъде учредено право на строеж в полза на кандидата. 2. Допустимо е да се кандидатства с имот, който е собственост на свързана фирма по ЗМСП, доколкото в полза на кандидата е уредено право на строеж съгласно отговора на предходната точка или правото на ползване на имота за целите на проектното предложение е осигурено чрез друг валиден правен способ. 3. Документите, които се изискват и представят на СНД са описани, както следва:

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>за ползване за съоръжението за съхранение и/или въвеждане в експлоатация според конкретния случай, издадено/и от органите на Дирекцията за национален строителен контрол или друг компетентен орган?</p> <p>4. Сервитутно право – необходимо ли е в НА за учредяване на отстъпено право на строеж, да се учредяват сервитутно право (в контекста на инфраструктурата)?</p>	<p>- на етап кандидатстване: вижте т. 20 от Условието за кандидатстване;</p> <p>- при подписване на договора за финансиране: вижте т. 23.2, I от Условието за кандидатстване;</p> <p>- след сключване на договора за финансиране: т. 23.2, II от Условието за кандидатстване.</p> <p>В допълнение, съгласно чл. 2.1 от Общите условия към договорите за финансиране СНД има право да изисква всякаква информация във връзка с изпълнението на проекта.</p> <p>4. Съгласно т. 12 от Условието за кандидатстване, Кандидатът трябва да бъде титуляр на всички права, разрешителни и активи, необходими за изграждането и въвеждането в експлоатация на съоръжението за съхранение на електрическа енергия. Няма изискване сервитутните права да са уредени в същия нотариален акт, с който е учредено правото на строеж.</p>
35.	20.09.2024	<p>На стр.41 в т.4) Проектна готовност за изпълнение на инвестицията е записано, че кандидатът следва да представи:</p> <p>а) заверено копие от валидно становище за присъединяване, действащ предварителен договор за присъединяване или действащ договор за присъединяване със съответния оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, или ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ . В случай на присъединяване към разпределителна мрежа, , от документите трябва да е видно, че се предвижда съоръжението за съхранение да се изгради с директна оптична връзка към</p>	<p>Документът, който следва да се представи, е един и зависи от етапа на развитие на процедурата по присъединяване към съответния оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, или ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ. В тази връзка, ако за проекта все още няма подписан предварителен договор или договор за присъединяване, то е допустимо е да се кандидатства само със заверено копие от валидно становище за присъединяване.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>телекомуникационната мрежа на ЕСО ЕАД, съответно - SCADA/EMS на ЕСО.</p> <p>На стр.10 в Приложение 9 (КРИТЕРИИ И МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИ) е записано следното изискване за Критерий 23 от раздел II. Критерии за допустимост:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Заверено копие от валидно становище за присъединяване ИЛИ 2. Валиден предварителен договор за присъединяване с ЕСО ИЛИ 3. Валиден договор за присъединяване с ЕСО. <p>Моля да потвърдите, че е допустимо да се кандидатства без валиден предварителен договор за присъединяване с ЕСО или валиден договор за присъединяване с ЕСО, а само със заверено копие от валидно становище за присъединяване.</p>	
36.	20.09.2024	<p>1. Ограничено ли е участието в настоящата процедура на предприятия, получили финансиране по Програма BG-RRP-4.033 С4.16 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 " (Покана 2)? Ще доведе ли до незаконосъобразно (или противоречащо с правилата на настоящата процедура) натрупване (в т.ч. кумулативно предоставяне и двойно финансиране) получаването на</p>	<p>1. Не, участието не е ограничено и получаването на финансови средства по настоящата процедура и по процедура BG-RRP-4.033 С4.16 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 " (Покана 2) от едно и също предприятие за развиването на два отделни проекта не е незаконосъобразно при спазване на условията на всяка от процедурите.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>финансови средства по настоящата и гореспоменатата процедура от едно и също предприятие за развиването на два отделни проекта - комбиниран по Програма BG-RRP-4.033 и самостоятелен за съоръжения за съхранение на енергия по настоящата процедура? Съществува ли взаимовръзка между получаването на финансови средства по настоящата програма и гореспоменатата от едно и също предприятие за различни проекти?</p> <p>2. Какъв е срокът на валидност на валидно становище за присъединяване, действащ предварителен договор за присъединяване или действащ договор за присъединяване със съответния оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ, който СНД изисква? Има ли минимален и/или максимален такъв срок?</p> <p>3. Възможно ли е кандидатстване за финансиране само за част от проект за съхранение на енергия? За проекти повече от 500 MWh възможно ли е кандидатстване за част - напр. само за 500 MWh?</p>	<p>2. Моля да се запознаете с разпоредбите на Глава четвърта "РЕД ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА ОБЕКТИ ЗА СЪХРАНЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ" от НАРЕДБА № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, която урежда валидността на тези документи.</p> <p>3. По настоящата процедура не се допуска кандидатстване с частичен капацитет или частична мощност на съоръжението за съхранение. В този смисъл възможно е кандидатстването с проекти с по-големи мощности за съхранение за целия капацитет на проекта, но се спазват ограниченията по: (а) т. 9 от Условието за кандидатстване за максимален размер на финансиране за едно предложение за едно предприятие – 148 643 080 лева; и (б) т. 13.1. I 7) от Условието за кандидатстване за финансиране на проекти за не повече от 1/6 от общата квота на капацитета на съоръженията за съхранение на електрическа енергия (т.е. за не повече от 500 MWh) по-горе за едно предприятие за един или</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			<p>няколко проекта (при изчисляването на 1/6 от общата квота, ще се включват и предложения на свързаните с кандидата предприятия). Цялата мощност и целият капацитет на проекта ще се отчитат консистентно през цялата процедура: кандидатстване, оценка, класиране, докладване, въвеждане в експлоатация и устойчивост на инвестиционните фази. Доказателствата, използвани като доказателство в това отношение - проекти, разрешение за поставяне / строеж/ въвеждане в експлоатация и последващи проверки от ЕСО по време на периода на устойчивост и пр., трябва да са в съответствие с цялата мощност и целия капацитет на проекта.</p>
37.	24.09.2024	<p>1. Публикуваните на 20.08.2024 г. Условия за кандидатстване „работен проект“ на документа ли са? Съдим по вписаното в хедъра на документа.</p> <p>2. Допустимо ли е техническият ръководител да бъде лице с чужда националност?</p> <p>3. В цената 371 607,70 лв без ДДС (хипотеза "разходи за изграждане на присъединителни съоръжения и присъединяване към електропреносната/електроразпределителна") включени ли са разходи за изграждане на повишаваща станция за присъединяване към 110kV мрежа на ЕСО ЕАД, напр. трансформатор?</p>	<p>1. Не, публикуваните условия за кандидатстване не са "работен проект".</p> <p>2. Да, допустимо е доколкото отговаря на изискванията на местното законодателство. Ако за дейността на техническия ръководител има законово изискване да бъде призната правоспособността му за извършване дейности в областта на устройственото планиране и инвестиционното проектиране, процедурата по признаване на правоспособността му и вписването му в съответния регистър следва да бъде извършена.</p> <p>3. Разходите за изграждане на присъединителни съоръжения и присъединяване към електропреносната / електроразпределителна до границата на собственост, които остават собственост на кандидата/крайния получател (т.е. не са част от съответната преносна/разпределителна мрежа) са допустим разход и съответно са включени в максималната стойност на безвъзмездната подкрепа от 371 607,70 лв без ДДС. В тази връзка следва да се спазва ограничението по т. 14.2 от Условията за кандидатстване – разходите по т. 4) и т. 6) от инженерно-технически характер във връзка с проектирането и</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>4. При положение, че интензитетът е 50 %, можем ли да приемем, че изпълнителят може да бъде избран без провеждане на тръжна процедура?</p> <p>5. Трябва ли производственият компонент да бъде включен в идейния проект?</p> <p>6. Към коя година се определя дали предприятието-кандидат е в затруднено положение? В хипотезата, ако е МСП и, ако не е МСП.</p>	<p>административните такси да са в общ размер до 10% от допустимите разходи. Разходите за изграждане на директна оптична връзка към телекомуникационната мрежа на ЕСО, съответно SCADA/EMS са недопустим разход съгласно т. 14.3 от Условиата за кандидатстване.</p> <p>4. Моля вижте т. 1.1 от Условиата за изпълнение.</p> <p>5. В процедурата няма изискване за производствен компонент.</p> <p>6. Принципно статусът се определя на база на финансовия отчет за последната приключена финансова година. Ако не е МПС, статусът по отношение на обстоятелствата от група 4) на т. 2.1 от Приложение №2 към Условиата за кандидатстване се определя на база на последните две приключени финансови години. Ако се стигне до заключението, че според данните от финансовия отчет за последната приключена финансова година кандидатът е ПЗП, кандидатът може да предприеме мерки, за да се подобри затрудненото положение. Това би могло да стане например чрез увеличаване на собствения капитал на заявителя и/или на свързаните с него предприятия или чрез покриване на загубата от предходни години. Във всеки случай, ако финансовото състояние се е подобрило и всички сигнали за ПЗП са предотвратени, например, в средата на годината, която все още не е отразена в официалния годишен отчет, се използват междинните финансови отчети на дружеството, които следва да бъдат заверени от регистриран одитор.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		7. Има ли минимална и максимална граница за гаранционен срок?	7. Изискването към съоръжението за съхранение е да има най-малко: (а) 3-годишна гаранция за трансформатори и инвертори, която покрива замяната им в случай на повреда; (б) 10 години гаранция за всички корпуси на съоръжението за съхранение. Няма максимална граница за гаранционен срок.
38.	24.09.2024	<p>Здравейте!</p> <p>Имаме следните въпроси:</p> <p>1. Искане да изградим ССЕБ по условията на програма RESTORE, която да използваме само за собствени нужди, без да връщаме електроенергия в преносната мрежа. Това допустимо ли е по изискванията на програмата?</p> <p>2. Предприятието ни е присъединено към преносната мрежа на 110kV чрез Главна понизителна подстанция 110/6,3kV, като чрез нея се захранва вътрешната ни разпределителна мрежа на 6,3kV. За да използваме батерията за собствени нужди необходимо ли е тя да отговаря на изискванията в т.13.1.I.5 – т.е. ССЕБ да е присъединена към преносната мрежа на 110kV или може да бъде присъединена към нашата вътрешна разпределителна мрежа 6.3kV като отделно съоръжение, с отделно измерване и директна оптична връзка с ЕСО?</p>	<p>1. Не. Съгласно т. 13.1, I, 5) от Условията за кандидатстване Съоръжението за съхранение може да бъде разположено съвместно със съществуващ обект за производство и потребление, но то трябва да отговаря на условията на чл. 90а., ал.2, т. 2 от ЗЕ и чл. 4, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, а именно ССЕБ се присъединява към мрежата като самостоятелен обект с отделно търговско измерване и отделни присъединителни съоръжения, като приема/отдава електрическа енергия само от/в мрежата.</p> <p>2. Вижте отговора по т. 1. Допълнително, ССЕБ може да бъде присъединена само към мрежата на оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, или ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ.и при директна оптична връзка с ЕСО.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>3. Едно от изискванията в т.13.1.I.6 е ССЕБ да отговарят на параметри за осигуряване на резерви за първично регулиране на честотата и/или автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности. Това означава ли, че режимите на работа(заряд/разряд) ще бъдат управлявани от системният оператор и ние не може да разполагаме по всяко време с пълния капацитет на системата за заряд/разряд?</p>	<p>3. Не. Задължително е съоръжението за съхранение на електрическа енергия да има техническа възможност да предоставя допълнителни услуги на ECO и да премине успешни тестове за това.</p>
39.	25.09.2024	<p>1. С какви комуникационни протоколи трябва да разполага управлението на BESS модулите?</p> <p>2. В какви режими (с колко цикъла на зареждане/разреждане) е предвидено да работят батериите?</p> <p>3. В точката на присъединяване на BESS предвидено ли е да има достъп до средно (20 kW) или 110 kW (за мощности над 50 MW). За чия сметка ще бъдат разходите за трансформатори, преносна мрежа, комутация и др. важни елементи? Това биха ли били допустими разходи?</p> <p>4. Само ECO ЕАД ли ще може да използва капацитета на BESS?</p>	<p>1. Комуникационните протоколи, използвани от контролните модули, трябва да бъдат приведени в съответствие със съответните стандарти (или подходящи алтернативи), както е посочено в Приложение №8 към Условието за кандидастване.</p> <p>2. Няма ограничения по отношение на честотата на циклите на зареждане/разреждане.</p> <p>3. Нивото на напрежение, на което се присъединява системата за съхранение на енергия се определя от съответния оператор в издаденото становище, и всички условия и разпределение на задължения се посочват подробно в предварителния, съответно договора за присъединяване. Условието за присъединяване, техническите параметри и разходите се определят съгласно реда на Глава четвърта „Ред за присъединяване на обекти за съхранение на електрическа енергия“ от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи.</p> <p>4. Няма такова ограничение. Задължително е съоръжението за съхранение на електрическа енергия да има техническа</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		5. Разходите за фундаменти, канални мрежи и за ползване на терените, на които са поставени BESS, допустими разходи ли са?	възможност да предоставя допълнителни услуги на ЕСО и да премине успешни тестове за това. 5. Разходите за фундаменти и канални мрежи са допустими разходи, доколкото отговарят на всички останали изисквания в Условиата за кандидатстване. Разходите за закупуване или наемане на земя и сгради са недопустими разходи.
40.	25.09.2024	Уважаеми Дами и Господа, моля за разяснение по следния въпрос: Ще се счита ли за един енергиен обект присъединяване в 4 точки, но отчитани през общ виртуален електромер, който представлява едно средство за търговско измерване? Предварително благодаря!	Принципно да, но само доколкото за този един енергиен обект се представя едно становище за присъединяване с едно място на присъединяване, предварителен договор за присъединяване или договор за присъединяване с оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, или ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ.
41.	25.09.2024	Уважаеми Дами и Господа, На стр. 26 от УК, раздел Допустими разходи, т.5 гласи "разходи за изграждане на присъединителни съоръжения и присъединяване към електропреносната/електроразпределителна (при условие, че имат изградена директна оптична връзка към телекомуникационната мрежа на ЕСО ЕАД, съответно - SCADA/EMS на ЕСО ЕАД) мрежа". Моля за разяснение би ли било допустимо присъединителните съоръжения да бъдат	Вижте отговора на въпрос 37, т.3 по-горе.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>изградени от електроразпределителното дружество, като съответно остават негова собственост, а като разход в т.5 да бъдат заложи под формата на такса за присъединяване?</p> <p>Втора хипотеза: Присъединителните съоръжения се изграждат от кандидата, но по изисквания стават собственост на електроразпределителното дружество. Ще бъдат ли признати разходите за изграждане като допустим разход?</p>	
42.	25.09.2024	Моля и за разяснение дали са допустими разходите за технически ръководител и ако да, в кой бюджетен ред следва да бъдат отразени?	Не, разходите за технически ръководител не са допустими.
43.	26.09.2024	Здравейте! Моля за отговор на следния въпрос: В случай че кандидат, сключил договор за финансиране, не спази някой от сроковете, предвидени в Раздел 23, т.23.2, II, подлежи ли на санкция? Ако да, каква е тя? Има ли възможност за удължаване на тези срокове и ако да, при какви условия? Предварително благодаря.	При неспазване на изискванията и непредставяне на документите по т. II в предвидените срокове, СНД има право да прекрати договора съгласно чл. 3.5.3 от Договора за финансиране (Приложение 2 към Условията за изпълнение).

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
44.	27.09.2024	<p>Имаме въпроси в 2 направления:</p> <p>1. В Условието за кандидатстване е записано, че кандидатите трябва:</p> <p>4) Да имат самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(ци) собствен капитал от:</p> <p>(а) 6 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет ≥ 20 MWh и ≤ 50 MWh;</p> <p>(б) 10 млн. лв. за проектни предложения за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет > 50 MWh.</p> <p>И това се доказва чрез:</p> <p>По отношение на съответствието с посочените в т. 4) обстоятелства, при кандидатстване се представят годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. При новоучреден кандидат или такъв, който желае да се приведе в съответствие след приключване на финансовата година, съответствието може да се докаже и чрез одитиран междинен финансов отчет или одитиран междинен консолидиран финансов отчет.</p>	<p>1. В описания случай за доказване на изискването за собствен капитал, кандидатът следва да представи одитиран междинен финансов отчет (ако самостоятелно ще доказва, че отговоря на изискването за собствен капитал) или одитиран междинен консолидиран финансов отчет (ако изискването за собствен капитал ще се доказва за изпълнено чрез директните акционерите/съдружниците на кандидата).</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>По-нататък в Условиата за кандидатстване е записано, че проектна готовност за инвестицията се доказва чрез:</p> <p>7) Финансови отчети и/или консолидирани финансови отчети за последната приключена финансова година, както и годишен отчет за дейността за последните две приключени финансови години и/или одитиран междинен финансов отчет или междинен консолидиран финансов отчет.</p> <p>Въпросът ни е следният:</p> <p>Става дума за дружество, учредено през 2023-та година. Към 31.12.2023-та година това дружество е собственост на физическо лице и не изпълнява изискванията за собствен капитал, описани в Условиата за кандидатстване. Собствеността на дружеството се сменя през октомври 2024-та година, в следствие на което дружеството вече изпълнява изискването за собствен капитал чрез новите си акционери.</p> <p>В тази ситуация – какви финансови отчети и/или доклади за дейността трябва да се предоставят при кандидатстване? На дружеството, което кандидатства, или на неговите акционери? И за кои периоди?</p>	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>2. В условията за кандидатстване е записано, че кандидатите трябва да предоставят идеен или технически проект. При условие, че кандидата ще представи идеен проект, то този идеен проект, за кои съоразения се отнася и какво следва да включва? Идеен проект на съоразенията за съхранение, идеен проект на техническата инфраструктура – присъединителен дълекопровод и/или идеен проект на повишаващата подстанция? Също така, идеен проект в част: Конструктивна или всички части на техническото проектиране: конструктивна; електро; ПБЗ и тн, или е достатъчно да включва само информацията от точка 20(4)(б) от Условията за кандидатстване, а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> – точният адрес или местоположение на съоръжението за съхранение; – инсталирана мощност на съоръжението за съхранение, MW; – капацитет на инсталираното съоръжение за съхранение, MWh. – инсталиране на съоръжение за съхранение със следните характеристики: <ul style="list-style-type: none"> · гарантиран (полезен) капацитет за продължителност на съхранението от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на съоръжение-то за съхранение, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW) да е с най-малко 2 часа (C-Rate да е максимум C/2); 	<p>2. За целите на кандидатстване по настоящата процедура е достатъчно идейният проект да съдържа информацията по т. 20(4)(б) от Условията за кандидатстване. В допълнение, кандидатите следва да имат предвид, че до 31 май 2025 г. ще се следи и доказва зрелостта на проекта и в тази връзка би следвало да е получено разрешение за строеж за проекта на база на одобрен работен проект за всички части на проекта.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<ul style="list-style-type: none"> · номинална променливотокова мощност (АС мощност) от минимум 10 MW; · да отговарят на параметрите за осигуряване на резерви за първично регулиране на честотата и/или автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощност съгласно Приложение 8 – Минимални технически изисквания. · гаранционен срок за съоръжението за съхранение на база на заверена от производителя оферта. 	
45.	30.09.2024	<p>Във връзка с изискването в Условия за кандидатстване в подточка 4) на точка 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите за наличие на собствен капитал имаме по следния казус:</p> <p>Дружество X е кандидат по процедурата за изграждане на съоръжение за съхранение с планиран капацитет > 50 MWh. Регистрирано е в България и отговаря на условията за кандидатстване, но не разполага с необходимия собствен капитал от 10 млн. лева. Съдружник в това дружество X с 50% дял е търговско дружество Y, регистрирано в Република Турция. Дружество Y разполага според турските счетоводни стандарти и отчети със собствен капитал от 30 милиона лева. При тази ситуация, на база на среднопретеглената стойност с позоваване на дяловото участие, капиталът, който би се признал е 50% x 30 милиона лв. = 15 милиона лева. На база на горната информация имаме</p>	<p>Съгласно т. 11.1.4 от Условията за кандидатстване изискването за собствен капитал може да бъде изпълнено само чрез преките акционери/партньори на заявителя.</p> <p>В случай на множество акционери или партньори стойността на капитала ще бъде изчислена въз основа на среднопретеглена стойност по отношение на дяловото участие, притежавано от съответните акционери или партньори в заявителя (напр. сумата на капитала x процента на собствения капитал за всеки акционер или партньор).</p> <p>В допълнение, изпълнението на изискването за собствен капитал се доказва като се представят годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. При новоучреден кандидат или такъв, който желае да се приведе в съответствие след приключване на финансовата година, съответствието може да се докаже и чрез одитиран междинен финансов отчет или одитиран междинен консолидиран финансов отчет.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>следните въпроси:</p> <p>1. Ще се зачете ли капиталът на съдружникът Y, като покриващ изискването за наличие на собствен капитал за кандидата X?</p> <p>2. Ако да – с какви документи трябва да се докаже наличието на собствения капитал на съдружника Y?</p> <p>3. По какъв курс и към коя дата трябва да се изчисли собственият капитал на съдружника Y, тъй като той е обявен в счетоводните документи в турски лири?</p>	<p>Когато финансовите отчети, с които кандидатът доказва изпълнението на изискването за собствен капитал, са изготвени в чуждестранна валута, същите следва да бъдат преизчислени в български лева в съответствие с изискванията на приложимите счетоводни стандарти, Счетоводен стандарт 21 за финансовите отчети, изготвени в съответствие с българските счетоводни стандарти, съответно МСС 21 - Ефекти от промените в обменните курсове за тези по Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО).</p>
46.	30.09.2024	<p>Моля за отговори на следните въпроси:</p> <p>1. Доставчикът на съоръженията (ДМА), отговаря на всички изисквания и стандарти, без стандарта, който касае определен софтуер, свързан с българския пазар. Допустимо ли е да планираме закупуване на такова съоръжение?</p> <p>2. Софтуерът ще бъде закупен от друг доставчик, ще бъде заведен като ДНА. Съответно, той ще отговаря само на стандартите, които се отнасят към софтуерното управление. Това допустимо ли е?</p> <p>3. Ще бъде ли допустимо производителят на съоръжението да закупи от друг доставчик софтуерното управление и да го вложи в произвежданото съоръжение? Ако закупеният и вложен софтуер отговаря на стандарта, който се изисква, ще бъде ли сметено, че и съоръжението отговаря на съответния стандарт, без той да е издаден на името на конкретния доставчик на съоръжението? (стандартът е на името на доставчика на</p>	<p>Хипотезата, описана в т. 1. - т. 3 е принципно допустима, доколкото софтуерът е успешно инсталиран и тестван, че е съвместим със съоръженията, друг софтуер на съоръженията (ако има такъв и трябва съгласно стандарта да си взаимодействат) и работи успешно. Съответно от документацията по проекта следва да може да се установи описаната връзка между крайния получател, доставчика на съоръжението и доставчика на софтуера, като крайният получател трябва да има правата за ползване на софтуера за целите на проекта.</p> <p>В допълнение, използването на софтуер от трето лице не трябва да води до недействителност или изключение от гаранцията на доставчика на оборудването и следва да се представи декларация от производителите на системата за съхранение (батериите) и на инверторите, че техните гаранции остават валидни и не се променят от избора на конкретен доставчик на система за управление (софтуер), при условие че управлението се осъществява чрез стандартните протоколи, поддържани от производителя на системата за съхранение (батериите) и на инверторите.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		софтуера, следователно съоръжението отговаря на стандарта, но стандартът не е на името на доставчика на съоръжението, който е сключил договор с Крайния получател).	По-горното не се прилага за стандартния и гарантиран вграден софтуер (firmware) на оригиналния производител, който трябва да се ползва от инверторите и системите за съхранение (батерии: корпуси, управление на батериите), за да функционират.
47.	30.09.2024	В допълнение към въпрос 46 - моля за конкретен отговор към кой момент е необходимо да са валидни специфичните стандарти за оборудването? Към момента на сключване на договор с доставчика или към момента на монтиране и въвеждане в експлоатация на оборудването? Допустимо ли е към момента на сключване на договора доставчикът да бъде в процес на сертификация, като към момента на приемане на съоръженията да е получил и представил съответния сертификат?	Специфичните стандарти за оборудването следва да са валидни от датата на подаване на проектното предложение до края на периода на устойчивост на инвестицията. В случай на промяна на стандарт, който задължително се изисква съгласно приложимото към съответния момент законодателство, крайният получател е длъжен да приведе съоръжението за съхранение в съответствие с тази промяна и новия стандарт.
48.	01.10.2024	Уважаеми колеги, Във връзка с обявената процедура за БФП за системи за съхранение на ел. енергия по НПВУ, имаме следните въпроси: 1. Допустимо ли е получаване на БФП и за изграждане на съоръжения - повишаваща подстанция 20/110 KW - за присъединяване на системите за съхранение към преносната мрежа? 2. Допустимо ли е получаване на БФП за финансиране на цената за присъединяване,	Допустимо е получаване на БФП за разходите за изграждане на присъединителни съоръжения и присъединяване към електропреносната / електроразпределителна до границата на собственост, които остават собственост на кандидата/крайния получател (т.е. не са част от съответната преносна/разпределителна мрежа). В тази връзка следва да се спазва ограничението по т. 14.2 от Условиата за кандидатстване – разходите по т. 4) и т. 6) от инженерно-технически характер във връзка с проектирането и административните такси да са в общ размер до 10% от допустимите разходи. Разходите за изграждане на директна оптична връзка към телекомуникационната мрежа на

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>която независимия електропреносен оператор е посочил в становището за присъединяване?</p> <p>Предварително благодарим за отделеното време!</p>	<p>ЕСО, съответно SCADA/EMS са недопустим разход съгласно т. 14.3 от Условието за кандидатстване.</p>
49.	01.10.2024	<p>"Здравейте,</p> <p>По процедурата имам следните въпроси:</p> <p>1. Кое би се считало за точка на присъединяване, ако от един обект идват няколко трасета всяко от които има отделно средство за търговско измерване, но след тях има обединяващо ги виртуално средство за търговско измерване.</p> <p>2. По процедурата в минимални технически изисквания е заложен специфичен стандарт IEEE1547 – Grid/ DER Interconnection, който е посочен като изискуем за изпълнителите на строителните дейности. При наличие на двама изпълнители, един от които ще извършва само обща строителна дейност (без свързване на</p>	<p>1. Допустимо е съоръжения за съхранение на един и същ енергиен обект да бъдат разположени на няколко отделни парцела, които не граничат един с друг и да имат няколко трасета. В този случай се издава едно разрешение за строеж за този енергиен обект, изготвя се и се представя един работен проект, представя се едно становище за присъединяване с едно място на присъединяване, съответно предварителен договор за присъединяване или договор за присъединяване с оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, или ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ. В този смисъл „точка на присъединяване“ е посоченото в становището, съответно предварителния договор за присъединяване или договора за присъединяване с оператора по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, или ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ.</p> <p>2. Достатъчно е изпълнителят, който ще извършва реално съответния вид дейност да разполага със стандарта, който е се изисква за този тип дейност. В тази връзка, изпълнителят, който ще свързва батериите и полага на кабелите, е необходимо да отговаря на стандарт IEEE1547 – Grid/ DER Interconnection.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>батерии и полагане на кабели), необходимо ли е този изпълнител да отговаря на посочения стандарт IEEE1547 – Grid/ DER Interconnection.</p> <p>3. Какво може да бъде включено като допустим разход за ДНА, моля дайте примери? Ако е възможно това да бъде например софтуер за управление на системите за съхранение, на кои от посочените в минималните изисквания стандарти трябва да отговаря заложените софтуер? Към кой момент е необходимо да бъде представено съответствието със стандарта."</p>	<p>3. Да, възможно е това да бъде софтуера за управление на системите.</p> <p>Моля вижте отговора към въпрос 47 по-горе.</p>
50.	01.10.2024	<p>"Имам следния въпрос:</p> <p>1. Предвид множеството стандарти, на които трябва да съответства оборудването, би ли било допустимо в момента на сключване на договор с доставчик, той да предостави доказателство, че е в процес на сертификация на стандарт, а самия сертификат да бъде представен на етап въвеждане в експлоатация на съоръжението и преди отчитането на проекта."</p>	<p>1. Моля вижте отговора към въпрос 47 по-горе.</p>
51.	01.10.2024	<p>"Здравейте,</p> <p>Моля да дадете разяснения по отношение на това как тълкувате свързаността през физически лица:</p> <p>Фирмата-кандидат се притежава на 100% от физическо лице. Същото лице притежава на 100% и друго дружество, което обаче не извършва дейност. В тази връзка, следва ли да считаме двете дружества за свързани?</p> <p>Чл. 4, ал. 8 от ЗМСП посочва, че две предприятия са свързани през физическо лице</p>	<p>Свързаността се установява към датата на подаване на предложението за инвестиция, съгласно т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС) №651/214 и следва да не се е променила към датата на подписване на договора за финансиране.</p> <p>Повече информация за свързани лица в контекста на МСП може да намерите тук: Европейска комисия, Генерална дирекция „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“, Ръководство за потребителя относно дефиницията за МСП,</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		„...ако извършват своята дейност или част от нея на същия съответен пазар или вертикално свързани пазари.“. В нашия случай едното дружество не извършва дейност и не оперира на никакъв пазар и в тази връзка според нас не следва да е свързано. Правилно ли тълкуваме това обстоятелство?"	Служба за публикации, 2020, https://data.europa.eu/doi/10.2873/823652 .
52.	02.10.2024	"Здравейте! Моля за отговор на следния въпрос: За какъв период кандидатът следва да докаже и поддържа собствен капитал в размер, съответстващ на изискването на т. 4 от раздел 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“ от Условието за кандидатстване по процедурата - към момента на кандидатстване, към момента на сключване на договор за финансиране или до момента на подаване на финален отчет за изпълнението на проекта? Благодаря!"	Изискването за собствен капитал трябва да е доказано към датата на подаване на предложението за проект и потвърдено на етап сключване на договор за финансиране чрез попълване на приложен към Условието за кандидатства образец на декларация за липса на промяна във вече декларираните обстоятелства и представени документи. След сключването на Договора за финансиране крайният получател е длъжен да не изпада в хипотеза за несъстоятелност, което е основание за едностранно прекратяване на договора от СНД.
53.	02.10.2024	"Може ли да кандидатстваме по програмата при хипотеза, в която съоръжението за съхранение на енергия ще бъде изградено в рамките на производствена централа от ВЕИ, която е в процес на изграждане? Производителят има предварителен договор за присъединяване. ССЕ е предвидено да приема електроенергия както от централата на производство, така също и от мрежата. ССЕ е предвидено да	Съоръжението за съхранение по настоящата процедура може да бъде разположено съвместно със съществуващ обект за производство и/или потребление, но то трябва да отговаря на условията на чл. 90а., ал.2, т. 2 от ЗЕ и чл. 4, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, а именно „Съоръжение/инсталация по ал. 1 се присъединява към мрежата като самостоятелен обект с отделно търговско измерване и отделни присъединителни съоръжения в случай че приема/отдава електрическа енергия

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		ползва същите присъединителни съоръжения и мерене на централата и да не надвишава присъединената мощност на централата. "	само от/в мрежата и не обменя електрическа енергия с обекта по ал. 1".
54.	02.10.2024	<p>"Уважаеми дами и господа,</p> <p>Моля, Във връзка с изискването към кандидатите по процедурата да предоставят декларация за липса на промяна във вече декларираните обстоятелства и представени документи на етап сключване на договори за финансиране да ни информирате допустимо ли е:</p> <p>1. Определените съгласно сключения с ЕСО предварителен договор за присъединяване на система за съхранение на енергия чрез батерии (ССЕБ) място, схема на присъединяване и имот в който ще се изгради съоръжението за съхранение на енергия да бъдат променени по време на изпълнение на инвестицията, като съответно ще бъде представен двустранно подписан между ЕСО и оператора на ССЕБ анекс?"</p>	Във връзка с допустимите промени, моля вижте отговорите към въпроси 13, 17 и 68.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
55.	02.10.2024	<p>"Здравейте,</p> <p>На етап изпълнение на проектите какви документи ще се изискват от СНД за доказване на мощностите и капацитета на съоръжението за съхранение, които са заявени от крайния получател във Формуляра за кандидатстване и съответно инсталирани и въведени в експлоатация?</p> <p>"</p>	<p>За доказване на инсталираната и въведена в експлоатация мощност и капацитет ще се използват документите, посочени в т. 23.2 II от Условията за кандидатстване, както и работни проекти за всички части на инвестиционното предложение. При съмнение, СНД може да изиска и допълнителни документи, както и да прави служебни проверки.</p>
56.	03.10.2024	<p>"Контекст: Във връзка с BG-RRP-4.034-Q007 (23.08.2024 г.) и събиране на офертите с цел доказване икономичността и ефикасността на разходите, са зададени следните въпроси:</p> <p>„2. Кога е необходимо да бъдат събрани офертите с цел доказване икономичност на разходите, предвид изискването в идейния/технически проект да бъде заложен гаранционен срок на база оферта на производителя на оборудването? За да бъде спазено това изискване, би следвало изборът на изпълнител да е направен преди подаване на проектното предложение и съответно изготвяне на идеен/технически проект.</p> <p>3. Във връзка с въпрос №2, необходимо ли е да се прилагат офертите от проведенния избор, за да се докаже заложеният гаранционен срок в идейния/технически проект?"</p> <p>Публикуван е следният отговор:</p> <p>„2. Офертите следва да бъдат събрани преди подаване на проектното предложение.</p>	<p>Минималният брой от 2 оферти следва да бъдат събрани преди подаване на проектното предложение. Няма изискване всички събрани оферти да се прилагат към проектното предложение, но цялата документация следва да се съхранява от кандидата и може да бъде обект на проверка от СНД.</p> <p>На етап кандидатстване трябва да се представи оферта от изборения от кандидата производител, която се представя заверена и в пълен обем. Ако офертата е подписана и/или изпратена по имейл от производителя (съответно вносителя или търговския представител на производителя), не е необходимо допълнителна заверка. Сканирано и заверено от кандидата вярно с оригинала копие на офертата се качва като приложение към проектното предложение.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>3. Няма изискване офертите да се прилагат, но цялата документация следва да се съхранява от кандидата и може да бъде обект на проверка от СНД."</p> <p>В отговор на въпрос BG-RRP-4.034-Q013 (30.08.2024 г.) е предоставено следното разяснение: „б. Да, необходимо е заедно с идейния проект да бъде представена и заверената от производителя оферта. Ако офертата е подписана и/или изпратена по имейл от производителя (съответно вносителя или търговския представител на производителя), не е необходимо допълнителна заверка. Сканирано и заверено от кандидата вярно с оригинала копие на офертата се качва като приложение към проектното предложение.“</p> <p>Аналогично и в отговор на BG-RRP-4.034-Q017 (02.09.2024 г.).</p> <p>Въпрос : Във връзка с това противоречие, моля да потвърдите, че на етап кандидатстване е допустимо да бъде представена само една единствена оферта за проектно предложение, чийто единствен задължителен реквизит следва да бъде предложеният гаранционен срок за съоръжението за съхранение?"</p>	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
57.	03.10.2024	<p>"Контекст: При положение, че дадено предприятие е възложител по Закона за обществени поръчки е извършило пазарна консултация с цел събиране на оферти, прогнозната цена за проектното предложение за 1 MWh ще се определи на база на подадена в пазарна консултация информация, като ще е основание за сформирание на бюджета по последващата процедура. Резултатите от проведената обществената поръчка, която предприятието-възложител ще обяви в последствие, съответно биха били под тази цена за 1 MWh.</p> <p>Въпрос: В контекста на гореописаната хипотеза за необходимост от провеждане на обществена поръчка, при получаване на по-ниски ценови оферти от заложения бюджет, в случай на вече одобрена помощ и съответно вече сключен договор за финансиране, моля да бъде потвърдено, че това не представлява цялостно или частично непостигане на заложените резултати в смисъла на т. 2. „Финансово изпълнение на проектите и плащане. Правила за отчитане на извършени разходи по инвестиции от крайни получатели“ от Приложение 11 „Условия за изпълнение на проекти по процедура за изпълнение на инвестиции от крайни получатели BG-RRP-4.0034 ""Национална инфраструктура за съхранение на електроенергия от възобновяеми източници"" (RESTORE)“?</p>	<p>В контекста на описаната хипотеза и предвид нормативните изисквания за провеждане на обществена поръчка е допустимо кандидат – възложител по смисъла на ЗОП да използва за проектното предложение цена за 1 MWh, формирана в резултат от пазарната консултация и която цена трябва да бъде заложена като максимална цена за 1 MWh при провеждането на обществената поръчка за същото проектно предложение. Доказателства за проведеното пазарно проучване се прилагат към формуляра за кандидатстване, в подкрепа на съответствието и с другите изисквания – гаранции, сертификати и т.н. Пазарното проучване трябва да е проведено след датата на публикуване на съобщението за настоящата процедура и да включва Минималните технически изисквания по Приложение 8.</p> <p>Получаване на по-ниски ценови оферти от заложения бюджет, в случай на вече одобрена помощ, не представлява цялостно или частично непостигане на заложените резултати в смисъла на т. 2 от Условията за изпълнение.</p> <p>Максималният размер на безвъзмездното финансиране задължително се фиксира в договора за финансиране. Заложеният в договора размер на безвъзмездното финансиране се основава на бюджета, който е предварителна оценка на размера на допустимите разходи, необходими за изпълнението на проекта. Фиксираният размер на безвъзмездното финансиране в договора е окончателен, но действителният размер на подлежащата на изплащане помощ се определя след приключване на всички допустими дейности по проекта и зависи от цялостното изпълнение на заложените резултати, от тяхното надлежно удостоверяване и одобряване на действително извършените разходи. Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения процент и размер</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Благодаря предварително за отделеното внимание!"	<u>на безвъзмездното финансиране по договора и/или водещи до превишаване на средствата по бюджетни пера, за които има определен в Условията за кандидатстване максимален размер.</u>
58.	03.10.2024	<p>"Въпрос: Във връзка с Приложение 9 „Критерии и методология за оценка на предложенията за осъществяване на инвестиции“ от настоящата процедура, II. „Критерии за допустимост“, т. 11, моля за уточнение как се доказва спазването на принципите на равнопоставеност на жените и мъжете и осигуряване на равни възможности за всички на етап кандидатстване. Необходимо ли е да се приложи декларация в свободен текст?</p> <p>Въпрос: Във връзка с Приложение 9 „Критерии и методология за оценка на предложенията за осъществяване на инвестиции“ от настоящата процедура, II. „Критерии за допустимост“, т. 11, моля за уточнение как се доказва спазването на принципите на целите на процедурата и на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда, тъй като за критерия относно принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ е наличен задължителен за попълване формуляр за самооценка (Приложение 7), докато за другите критерии в т. 11 няма отделен формуляр.</p>	Във връзка с Приложение 9 „Критерии и методология за оценка на предложенията за осъществяване на инвестиции“ от настоящата процедура, II. „Критерии за допустимост“, т. 11 на етап кандидатстване е достатъчно да бъдат представени (а) Декларация при кандидатстване и за приемане на Условията по процедурата по образец съгласно Приложение 5 и (б) Формуляр за самооценка за спазване на принципа за "ненанасяне на значителни вреди" по образец съгласно Приложение 7.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>Достатъчно доказателство ли е прилагането на попълнена и подписана Декларация при кандидатстване (Приложение 5)?</p> <p>Въпрос: Във връзка с т. 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“ от настоящата процедура, подт. 6 – ангажиране на технически ръководител (физическо или юридическо лице) при изграждането на съоръжението за съхранение на електрическа енергия, който да е работил по сходен проект, при кандидатстване с повече от едно проектно предложение (т.е. с различни обекти), при спазване на условията за изискуемия опит, може ли един технически ръководител да е ангажиран с повече от един проект?</p> <p>Благодарим предварително!</p>	<p>Да, няма изискване един технически ръководител да бъде ангажиран само с един проект.</p>
59.	03.10.2024	<p>"В отговор на въпрос BG-RRP-4.034-Q024 (10.09.2024 г.) относно неприложимостта и неактуалността на определени стандарти е уточнено следното:</p> <p>„Всяко подадено проектно предложение ще бъде оценявано индивидуално. Първоначалният стандарт ще бъде прегледан, за да се потвърди, че не е подходящ/приложим, а предоставената алтернатива ще бъде прегледана, за да се потвърди нейната приложимост.“</p> <p>Зададеният въпрос реферира към етапа на отчитане в процедурата, докато публикуваният отговор реферира към етапа на</p>	<p>Моля вижте отговора на въпрос 47 по-горе.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>кандидатстване, визирайки проектните предложения.</p> <p>Въпрос 1: Моля за потвърждение, че приложимите стандарти и техните еквиваленти (придружени със съответните доказателства за еквивалентност и сходство) следва да бъдат финално уточнени в подписания с производителя договор.</p> <p>Въпрос 2: Моля за потвърждение, че проектното предложение НЕ трябва да съдържа отделно становище на производителя относно приложимостта на изброените стандарти в Приложение 8 „Минимални технически изисквания“, както и относно всички предлагани алтернативи на заложените в процедурата стандарти? Благодарим предварително!"</p>	
60.	03.10.2024	<p>"Във връзка с т. "Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване" от Условието за кандидатстване по настоящата процедура, подт. 4) "Проектна готовност за изпълнение на инвестицията" и изискването гаранционния срок за съоръжението за съхранение на база на заверена от производителя оферта, както и получени отговори въпроси BG-RRP-4.034-Q017 (02.09.2024 г.) и BG-RRP-4.034-Q013 (30.08.2024 г.):</p>	<p>Моля вижте отговора на въпрос 57 по-горе, който е приложим в случай на кандидат – възложител по смисъла на ЗОП.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>Въпрос 1: Необходимо ли е да се предоставят ценови оферти от прозизводители/търговци на етап кандидатстване?</p> <p>Въпрос 2: Моля да потвърдите, че за участник, който е секторен възложител по Закона за обществени поръчки (ЗОП), оферти получени в резултат на проведена ПАЗАРНА КОНСУЛТАЦИЯ по смисъла на ЗОП са достатъчни за доказване икономичност на разходите и гаранционен срок на етап кандидатстване за процедурата във връзка с т. "Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване" от Условието за кандидатстване по настоящата процедура, подт. 4) "Проектна готовност за изпълнение на инвестицията".</p> <p>Въпрос 3: Моля да потвърдите, че за участник, който е секторен възложител по Закона за обществени поръчки, оферти, получени в резултат на проведена обществена поръчка за друг обект при същия капацитет за съхранение в часове като този в проектното предложение, са достатъчни за доказване икономичност на разходите и гаранционен срок на етап кандидатстване за процедурата във връзка с т. "Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване" от Условието за кандидатстване по настоящата процедура, подт. 4) "Проектна готовност за изпълнение на инвестицията".</p>	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>Благодаря предварително за предоставените отговори!</p> <p>"</p>	
61.	03.10.2024	<p>"Във връзка с т. 13.1. „Допустими дейности“ от Условието за кандидатстване по настоящата процедура и изискването в подточка 7 относно изчисляването за изчисляване на 1/6 от общата квота (т.е. за не повече от 500 MWh), т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС №651/214) гласи следното:</p> <p>3. „Свързани предприятия“ са предприятия, които имат едно от следните взаимоотношения:</p> <p>а) едно предприятие притежава мнозинство от правата на глас на акционерите или съдружниците в друго предприятие;</p> <p>б) едно предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административните, управителните или надзорните органи на друго предприятие;</p> <p>в) едно предприятие има правото да упражнява доминиращо влияние върху друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в устава или в учредителния акт на това предприятие;</p> <p>г) едно предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с</p>	<p>Повече информация за определяне на свързаност в описания случай може да бъде намерена тук:</p> <p>Европейска комисия, Генерална дирекция „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“, Ръководство за потребителя относно дефиницията за МСП, Служба за публикации, 2020, https://data.europa.eu/doi/10.2873/823652;</p> <p>РЕШЕНИЕ НА СЪДА (седми състав) 27 февруари 2014 година „Преюдициално запитване — Правен режим на предприятията — Препоръка 2003/361/ЕО — Определение за микро-, малки и средни предприятия — Видове предприятия, взети предвид при изчисляването на броя на персонала и финансовите показатели — Свързани предприятия — Понятие за „група от действащи съвместно физически лица“, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=ecli:ECLI:EU:C:2014:114</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>други акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от правата на глас на акционерите или съдружниците в това предприятие.</p> <p>Налице е презумпция, че не съществува доминиращо влияние, ако инвеститорите, посочени в параграф 2, втора алинея, не участват пряко или косвено в управлението на въпросното предприятие, без да се засягат правата им като акционери.</p> <p>Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, описани в първа алинея, посредством едно или няколко други предприятия или посредством някой от инвеститорите, посочени в параграф 2, също се считат за свързани.</p> <p>Предприятия, които поддържат едно от тези взаимоотношения посредством физическо лице или група от действащи съвместно физически лица, също се считат за свързани предприятия, ако те упражняват дейността си или част от своята дейност на същия съответен пазар или на съседни пазари.</p> <p>За „съседен пазар“ се счита пазарът на продукти или услуги, намиращ се пряко нагоре или надолу по веригата спрямо съответния пазар.</p> <p>Въпрос: Моля да потвърдите, че акционерни дружества с един и същи собственик, които не упражняват описаните по-горе видове контрол едно върху друго, няма да бъдат разглеждани</p>	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>като „свързани“ с цел определяне на стойностите относно изискването за изчисляване на 1/6 от общата квота?</p> <p>Благодаря! "</p>	
62.	03.10.2024	<p>"Здравейте,</p> <p>Моля да потвърдите, че за участник, който е секторен възложител по Закона за обществени поръчки, оферти, получени в резултат на проведена обществена поръчка за друг обект с различен капацитет за съхранение в часове от този в проектното предложение, са достатъчни за доказване на икономичност на разходите и гаранционен срок на етап кандидатстване за процедурата във връзка с т. "Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване" от Условието за кандидатстване по настоящата процедура, подт. 4) "Проектна готовност за изпълнение на инвестицията".</p> <p>Благодаря предварително!"</p>	<p>Моля вижте отговора на въпрос 57 по-горе, който е приложим в случай на кандидат – възложител по смисъла на ЗОП.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
63.	03.10.2024	<p>"Здравейте,</p> <p>В условията за кандидатстване има пояснение, че ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС (за юридически лица, които не са възложители по смисъла на ЗОП) няма да се прилага инвестиции, за които финансирането от Механизма съставлява сума, равна или по-малка от 50 на сто от общата сума на одобрената инвестиция. Но по същите условия финансирането е до 50% от одобрената инвестиция. Това означава ли, че действието на ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС се изключва директно от правилата на програмата?</p> <p>Също така може ли да се приеме, че доставката и монтажа на съоръженията за съхранение на електроенергия, включително и контейнеризирани съоръжения за съхранение на електроенергия, са включени в Приложение 1 към ЗОП, т. 45.31: инсталиране в сгради или други строителни съоръжения на електрически инсталации и други електрически уредби?</p> <p>Благодаря предварително?"</p>	<p>За юридически лица, които не са възложители по смисъла на ЗОП, ПМС № 80 на МС няма да се прилага инвестиции, за които финансирането от Механизма съставлява сума, равна или по-малка от 50 на сто от общата сума на одобрената инвестиция.</p> <p>Съгласно чл. 51. (1) от Закона за нормативните актове задължително тълкуване на нормативен акт дава органът, който е издал акта. Министерство на енергетиката не е компетентен орган да дава задължително тълкуване на Закона за обществените поръчки.</p>
64.	04.10.2024	<p>"Здравейте,</p> <p>Съществуват ли ограничения за наличието само на една точка за присъединяване и само една точка за измерване?</p> <p>Благодаря предварително!"</p>	<p>Моля вижте по-горе отговорите на въпроси 40, 49 и 53.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
65.	08.10.2024	<p>Здравейте,</p> <p>Допустимо ли е кандидатите по настоящата процедура да представят издадена в полза на Министерството на енергетиката (в качеството на Структура за наблюдение и докладване по кандидатстване) банкова гаранция за участие разделена на две части с един и същи срок на валидност и условия, поради спецификата на обезпечаване на тази гаранция с разрешени лимити по договори за кредит от обслужващата ни банка?</p> <p>Тоест, общият размер на двете гаранции за участие ще е в размер на 3% от безвъзмездното финансиране, за което се кандидатства, а всяка една от двете гаранции ще се предостави по образец съгласно Приложение 3.</p>	<p>Да, допустимо е да се представят две банкови гаранции или банкова гаранция за участие разделена на две части, доколкото общият размер на двете гаранции за участие ще е в размер на 3% от безвъзмездното финансиране, за което се кандидатства, а всяка една от двете гаранции ще се предостави по образец съгласно Приложение 3 в полза на Министерството на енергетиката (в качеството на Структура за наблюдение и докладване по кандидатстване).</p>
66.	08.10.2024	<p>Моля за разяснение относно минималното изискване изпълнителят на строителството да може да докаже съответствие със стандарт IEEE1547. Проучванията показват, че документ, доказващ сертифицирането по този стандарт, могат да представят вероятно няколко американски компании, които не са строителни такива. На българския пазар няма строителна компания, която да може да отговори на това изискване.</p> <p>По какъв начин ще бъде изисквано доказването на съответствие с този стандарт? Ако компанията наеме лице, което има право да изпълнява дейности по доказване на</p>	<p>В Приложение №8 към Условието за кандидатстване накрая е предвидена възможност, в случай че заявителят не прилага някое от горепосочените допълнителни изисквания по точка 3 (включително стандарт IEEE1547), той трябва да докаже, че е приложил алтернативен стандарт, който е приемлив съгласно българското законодателство и законодателството на ЕС.</p> <p>В тази връзка, всеки проект ще бъде проверяван индивидуално. Първоначалният стандарт ще бъде прегледан, за да се потвърди, че не е подходящ/приложим, а предоставената алтернатива ще бъде прегледана, за да се потвърди нейната приложимост.</p> <p>Достатъчно е изпълнителят, който ще извършва реално съответния вид дейност да разполага със стандарта, който се</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>съответствие със стандарта, това ще се счита ли за изпълнение на изискването по отношение на строителя? Съществува ли регистър, от който да се видят компаниите, които притежават сертификация по този стандарт?</p>	<p>изисква за този тип дейност. В тази връзка, изпълнителят, който ще свързва батериите и полага на кабелите, е необходимо да отговаря на стандарт IEEE1547 – Grid/ DER Interconnection.</p>
67.	09.10.2024	<p>Здравейте, Съгласно Раздел 11 - Допустими кандидати, т. 4 - кандидатите трябва да имат самостоятелно ИЛИ чрез своя/ите акционер/и собствен капитал от 6 или съответно 10 мил. лева. Въпросът ни е: В случай че в еднолично акционерно дружество - собственикът и акционер е ЮЛ, което притежава капитал в необходимия размер (т.е. над 6 или 10 мил. лева), то задължително ли е и капитала на самия кандидат да е в размер на 6 или 10 мил. лева ?</p>	<p>Съгласно параграф 11.1.4 изискването за собствен капитал може да бъде изпълнено и чрез директен акционер / съдружник на заявителя. В описаният случай не е задължително и капитала на самия кандидат да е в размер на 6 или 10 млн. лева. Изискването за собствен капитал може да бъде изпълнено само чрез директните акционерите/съдружниците на кандидата. Други лица, свързани с кандидата, не се вземат предвид при проверката на съответствието с изискването.</p>
68.	10.10.2024	<p>Здравейте, във връзка с отговори на въпроси 30 и 36 и ограничението да не се кандидатства за финансиране на повече от 500 MWh, моля за следното разяснение: При условие че проектът надвишава максималният допустим капацитет от 500 MWh (примерно 200 MW инсталирана мощност с 600 MWh инсталиран капацитет по становище от ЕСО), той също е допустим за кандидатстване с 600 MWh, но трябва да се финансират само 500 MWh, а останалите 100 MWh да са изцяло със собствени средства. Ако</p>	<p>Разбирането ви е правилно.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>правилно разбирам, моля за следните отговори:</p> <p>1.1. В идейния проект следва да се посочи целият капацитет от 600 MWh или само капацитетът, който се финансира 500 MWh?</p> <p>1.2. В индикатор "Нов използваем енергиен капацитет" следва да се посочи като целева стойност 500 MWh или 600 MWh (ако заложим 500 MWh ще има разминаване със становището от ЕСО)?</p> <p>1.3. В бюджета на проекта какво трябва да се посочи: - Само финансирането за 500 MWh (50% БФП и 50% самоучастие) без да се посочват останалите 100 MWh (собствено финансиране) или - Да посочим цялата стойност за 600 MWh и да заложим по-малък процент на БФП (спрямо максимума за 500 MWh) или - Да ги разделим в отделни бюджетни редове като за 500 MWh посочим 50% БФП и 50% самофинансиране, а за останалите 100 MWh посочим 100% самофинансиране?</p> <p>1.4. Къде трябва да посочим, че проектът е за 600 MWh, но ние кандидатстваме за финансиране на 500 MWh - само в дейността по проекта, бюджета или и на друго място?</p>	<p>1.1 В идейния проект следва да се посочи целият капацитет от 600 MWh.</p> <p>1.2 В индикатор "Нов използваем енергиен капацитет" следва да се посочи като целева стойност 600 MWh.</p> <p>1.3 В бюджета на проекта трябва да се посочи- цялата стойност за 600 MWh, разделена в отделни бюджетни редове като се посочи, че за 500 MWh ще се ползва до или равно на 50% безвъзмездно финансиране и остатъкът ще е самофинансиране, а за останалите 100 MWh ще са 100% самофинансиране.</p> <p>1.4 Достатъчно е да се посочи по ясен начин със свободен текст в дейността по проекта и в бюджета съгласно отговора в т. 1.3 по-горе.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>2. Батериите, които се залагат по проектите не са с точен капацитет до KWh. В тази връзка ако заложената батерия превишава капацитета, посочен в становището на ЕСО, примерно при 20 MWh инсталиран капацитет, батерията е с капацитет 20.02 MWh, как следва да процедираме и какво да заложим в индикатора и проекта?</p>	<p>2. В случай на разминавания между капацитета, посочен във формуляра за кандидатстване и в становището на ЕСО, когато разминаването в капацитета е +/- 0,5 MWh, оценката на проектното предложение ще бъде направена на база на по-ниския капацитет, посочен във Формуляра за кандидатстване или в становището/предварителния договор/договора със съответния оператор. В този случай, най-късно до 31 май 2025 г. кандидатът трябва да приведе цялата проектна документация в пълно съответствие с капацитета на съоръжението за съхранение, който ще бъде инсталиран и въведен в експлоатация, в това число: работен проект, предварителен договор за присъединяване със съответния оператор, разрешение за строеж и т.н.</p> <p>Във всички останали случаи на разминавания между формуляра за кандидатстване и становището/предварителния договор/договора със съответния оператор, кандидатът трябва да предостави актуализирано становище/предварителен договор/договор/споразумение от ЕСО/съответния оператор, които да съответстват на промените и това да бъде направено в рамките на срока, определен за предоставяне на разяснения/допълнителни документи от оценителната комисия съгласно ПМС 114 / 2022.</p>
69.	14.10.2024	<p>Имаме Становище от ЕСО за присъединяване към електропреносната мрежа на съоръжения за съхранение на електроенергия с мощност 10.5 MW и капацитет на съхранение на батериите 25 MWh. Получихме оферта от доставчик за мощност 10.2 MW и капацитет на съхранение на батериите 22.5 MWh. Допустимо ли е кандидатстване в проектното предложение с предложените ПО-МАЛКИ стойности</p>	<p>В случай на разминаване между капацитета, посочен във формуляра за кандидатстване и в становището за присъединяване от ЕСО, когато разминаването надхвърля 0,5 MWh, кандидатът трябва да предостави актуализирано становище/предварителен договор/договор/споразумение от ЕСО/съответния оператор на мрежата, което отразява заявените мощност и капацитет по проектното предложение. Кандидатът може да представи актуализирания документ в рамките на срока, определен за предоставяне на</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		на параметрите на съоръженията за съхранение или трябва да поискаме корекция в Становището от ECO (съответно 10.2 MW вместо 10.5 MW и 22.5 MWh вместо 25 MWh)?	разяснения/допълнителни документи от оценителната комисия съгласно ПМС 114 / 2022.
70.	14.10.2024	<p>Здравейте,</p> <p>В допълнение към предишния ми въпрос -</p> <p>Казвате, че в описаната ситуация е нужен одитиран междинен консолидиран финансов отчет.</p> <p>Имайки предвид, че дружеството към 30.06.2024 не е било собственост на акционера, би ли било приемливо да се издаде мнение от одитор относно отделни елементи на консолидирания отчет - в случая - относно собствения капитал, без да се предоставя пълен одит на междинния консолидиран отчет?</p>	<p>Изпълнението на изискването за собствен капитал се доказва като се представят годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година.</p> <p>При новоучреден кандидат или такъв, който желае да се приведе в съответствие след приключване на финансовата година, съответствието може да се докаже чрез одитиран междинен финансов отчет на кандидата и финансовите отчети на преките акционери/съдружници, които се отнасят за същия отчетен период, които доказват съответствието с изискването за собствен капитал (напр. одитиран междинен финансов отчет на преките акционери/съдружници, изготвен към същата дата или при липса на промяна на обстоятелствата при преките акционери/съдружници се декларира липса на промяна на обстоятелствата при представяне на отчета).</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
71.	16.10.2024	<p>1. Допустимо ли е в хода на изпълнение на проекта да бъде направена промяна в мястото на изпълнение на проекта, свързано със замяна на посочен в идейния проект и проектното предложение имот с друг ?</p> <p>2. В продължение на въпрос 1., ще бъде ли допустимо становището от ЕСО за имота, с който ще бъде заменен първоначално посоченият имот да бъде с дата след подаване на проектното предложение?</p> <p>3. Допустимо ли е собственикът, чрез когото се доказва наличието на изискуемия минимален собствен капитал да бъде променен в периода на оценка на проекта с нов собственик, ако той също отговаря на изискването за изискуем собствен капитал?</p>	<p>1. В случай че присъединяването на обекта за съхранение се осъществи в рамките на същата процедура за присъединяване (без да се променя мястото и схемата на присъединяване), по която е издадено становището за присъединяване или е сключен предварителен договор/договор за присъединяване, който кандидатът е приложил към датата на подаване на проектното предложение, мястото на строежа/поставяне на съоръжението за съхранение може да бъде променено. Кандидатът трябва да представи съответния документ – становище/предварителен договор/договор/анекс, който отразява промяната.</p> <p>2. Становището за присъединяване, издадено във връзка със смяната на мястото на строежа/поставяне на съоръжението за съхранение, може да бъде с дата след подаване на проектното предложение, при условие че не се променя схемата и мястото на присъединяване на съоръжението за съхранение, така както са посочени в документите към момента на подаване на проектното предложение. В случай на присъединяване към разпределителна мрежа, от документите трябва да е видно, че се предвижда съоръжението за съхранение да бъде с изградена директна оптична връзка към телекомуникационната мрежа на ЕСО ЕАД, съответно - SCADA/EMS на ЕСО.</p> <p>3. Изискването за собствен капитал трябва да е доказано към датата на подаване на проектното предложение и потвърдено на етап сключване на договор за финансиране. В случай че кандидатът изпълнява изискването за собствен капитал чрез директен акционер/съдружник и в периода на оценка на предложенията настъпи смяна на същия акционер/съдружник, кандидатът трябва да представи документите за новия акционер/съдружник, които доказват съответствието с изискването за собствен капитал: одитиран междинен финансов отчет на кандидата и</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>4. Доколко е обвързваща с изпълнението на проекта офертата/офертите, изисквани преди подаване на проектното предложение (с цел прилагане към идейния проект). Възможно ли е да бъде проведена и допълнителна процедура за събиране на две оферти след подписване на договора за БФП, на база на които да бъде подписан договор за изпълнение на дейността с избрания изпълнител или кандидатът по процедурата ще е длъжен да изпълни проекта на база на офертите, получени преди подаване на проектното предложение?</p> <p>5. Има ли изискване за максимален срок, в който следва да бъде подписан договор след провеждане на процедура по избор на изпълнител/доставчик с две оферти? Допустимо ли е договор с избрания на етап кандидатстване изпълнител да бъде подписан след подаване или след одобрение на проектното предложение?</p>	<p>финансовите отчети на преките акционери/съдружници, които се отнасят за същия отчетен период, които доказват съответствието с изискването за собствен капитал (напр. одитиран междинен финансов отчет на преките акционери/съдружници, изготвен към същата дата или при липса на промяна на обстоятелствата при преките акционери/съдружници се декларира липса на промяна на обстоятелствата при представяне на отчета). Моля да имате предвид, че смяната на акционера/съдружника не трябва да води до нарушение на други изисквания по процедурата.</p> <p>4. Предвид развитието на технологиите за съхранение и бързо променящия се пазар, на кандидатите ще се предостави възможност да заменят първоначалната оферта с по-добра при спазване на всички изисквания на настоящата процедура по отношение на съоръжението за съхранение. На етапа на изпълнение на инвестицията ще бъдат публикувани допълнителни указания относно възможността за замяната на офертите.</p> <p>5. По процедурата няма изискване за максимален срок, в който да бъде подписан договорът за доставка на съоръжението за съхранение. Договор за доставка не се изисква нито към момента на подаване на проектното предложение, нито към момента на сключване на договора за безвъзмездно финансиране. В точка 23.2 от Условието за кандидатстване са описани етапите, сроковете и документите, които кандидатът трябва да представи във връзка с изпълнението на инвестицията.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>6. Моля да посочите задължителните реквизити, които трябва да съдържа офертата за съоръженията за съхранение на енергия, която ще се прилага към идейния проект.</p> <p>7. Допустимо ли е предоставящата офертата фирма (производител, представител на производителя или търговец на такива съоръжения), да бъде същата фирма, която ще извърши и монтажа на съоръженията, като отговаря на законите изисквания, относно изпълнение на строежи от съответната категория, в която попада проектното предложение?</p> <p>8. Допустимо ли е фирмата доставчик на съоръженията за съхранение по проекта и фирмата монтажник на същите да са различни юридически лица и ако да, допустимо ли е те да са свързани помежду си предприятия?</p>	<p>6. Моля вижте отговора на въпрос 56. В допълнение, офертата за съоръжението за съхранение трябва да включва минимум цена, гаранционен срок, техническа характеристика/функционалност/описание на съоръжението за съхранение.</p> <p>7. Да, допустимо е едно дружество да бъде както доставчик на съоръжението за съхранение, така и изпълнител на строително-монтажните работи. Съгласно т. 13.1, II от Условието за кандидатстване, дейностите по проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на съоръжението за съхранение на електрическа енергия трябва да бъдат изпълнени при спазване на принципа за добро финансово управление съгласно чл. 33 от Регламент (ЕС) 2018/1046. В тази връзка, разходването на средствата трябва да бъде икономично, ефективно и ефикасно. Изграждането на съоръжението за съхранение трябва да бъде изпълнено при пазарни условия от външни изпълнители и да бъде осигурено наличие на одитна следа. Дълготрайните активи следва да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с кандидата, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта, съгласно приложимите счетоводни стандарти.</p> <p>8. Да, описаната хипотеза е допустима. Моля да имате предвид, че съгласно т. 13.1, II от Условието за кандидатстване, дейностите по проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на съоръжението за съхранение на електрическа енергия трябва да бъдат изпълнени при спазване на принципа за добро финансово управление съгласно чл. 33 от Регламент (ЕС) 2018/1046. В тази връзка, разходването на средствата трябва да бъде икономично, ефективно и ефикасно.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>9. Допустимо ли е оферентите, чиито оферти сме изискали преди подаване на проектното предложение да не притежават посочените в УК ISO стандарти към дата на предоставяне на офертите, ако оферентите заявят в офертите си, че ще ги имат към датата на поръчка?</p> <p>10. Моля да уточните коя дата ще бъде приемана за дата на поръчката – дата на приемане на офертата преди подаване на проектното предложение, датата на подписване на договора с избрания изпълнител, датата на възлагателното писмо към избрания изпълнител за начало на изпълнение на договора или задействие на друга договорна клауза в договора с избрания изпълнител?</p> <p>11. Има ли максимален задължителен срок между датата на избор на изпълнител и датата на подписване на договора за поръчка с него?</p> <p>12. Моля да поясните в какъв детайл следва да е показана повишаващата подстанция и връзките към нея в идейния проект. Ще бъде ли достатъчно да е представена ситуация и еднолинейна схема или се очаква по-подробно проектиране? В случай, че изисквате такова, моля да поясните в какво да се изразява.</p>	<p>9. Изискуемите периоди на валидност на необходимите ISO сертификати са посочени в точка 23.2 от Условията за кандидатстване и Приложение 8 към тях "Минимални технически изисквания" Моля вижте и отговора на въпрос 47.</p> <p>10. За дата на поръчката следва да се счита датата на приемане на съответната оферта, но не по-късно от датата на подаване на проектното предложение. При последваща замяна на офертата за дата на поръчката ще се счита датата на приемане на офертата на новия доставчик.</p> <p>11. Моля вижте отговора по точка 5 от същия въпрос по-горе.</p> <p>12. Проектирането на присъединителните съоръжения следва да е в такъв обем, че да позволява еднозначно да бъдат определени съоръженията и съответно оценени разходите за тези съоръжения, като обхващат всички основни възли – подстанция на обекта, трасета, присъединителни електропроводи, присъединяване към електроенергийната система и други. В допълнение, предвид сроковете по настоящата процедура и в съответствие с чл. 86 и чл. 88 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, с цел спазване на заложените крайни срокове, силно препоръчително е проектирането да</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>13. В случай, че поради специфика на батерийните контейнери се окаже, че оферираната мощност е по-висока от тази, посочена в становището, например по оферта мощността е 102 MW, а по становище номиналната мощност е 100 MW, моля да поясните, допустимо ли ще бъде мощността на монтираната батерия да бъде ограничена софтуерно, така че да отговори на номиналната мощност посочена в становището на ЕСО. В случай на положителен отговор каква да е стойността на индикатора, която да бъде отчетена?</p> <p>14. Във връзка с изготвяне на идейния проект, моля да поясните, дали ситуация и еднолинейна схема ще бъдат ли достатъчни при показване/описание на повишаващата подстанция и външните връзки? В случай, че няма да е достатъчно, моля да поясните в какъв детайл ще е необходимо да бъдат представени в идейния проект тези части.</p> <p>15. Какъв документ ще изисквате за доказване на честотното регулиране?</p>	<p>се извършва във фази и обеми, позволяващи реализацията на инвестицията. Кандидатите следва също да съобразят, че до 31 май 2025 г. ще се следи и доказва зрелостта на проекта и в тази връзка би следвало да е получено разрешение за строеж за проекта на база на одобрен работен проект за всички части на проекта.</p> <p>13. Моля вижте отговора на въпрос 69 по-горе.</p> <p>14. Моля вижте отговора на по точка 12 от същия въпрос по-горе.</p> <p>15. Протокол за преминали тестове относно параметрите за осигуряване на резерви за първично регулиране на честотата и/или автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>16. Освен протокол за преминали тестове за доказване на параметрите за осигуряване на резерви и капацитет на съоръжението ще изискват ли на етап кандидатстване или по-късно друг документ за доказване готовността на съоръженията за съхранение да предоставят резерва за първично регулиране на честотата и/или автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности, посочени в Приложение 8 - "Минимални технически изисквания"?</p> <p>17. Има ли изискване по процедурата за минимален и/или максимален резерв, който кандидата-бенефициент ще трябва да осигури в резултат от изпълнение на проекта?</p> <p>18. Необходимо ли е резервът да бъде на самостоятелна линия? Има ли изискване по процедурата за резерва да има отделно мерене? Ако да, моля да дадете пояснения къде да бъде поставено меренето, както и дали ще е необходимо да бъде поставен отделен електромер или ще е достатъчна извадка от събираната и съхранявана от хибридният инвертор информация?</p> <p>19. Моля да потвърдите, че ако в офертата и в документите, изготвени на нейна база „инвертора“ е</p>	<p>16. Протоколът за преминали тестове относно параметрите за осигуряване на резерви за първично регулиране на честотата и/или автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности е достатъчен, като не се предвижда предоставянето на други допълнителни документи за доказване на това изискване.</p> <p>17. Моля вижте отговора на въпрос 38, точка 3 по-горе.</p> <p>18. Съгласно Условиата за кандидатстване, съоръжението за съхранение трябва да отговаря на условията на чл. 90а., ал.2, т. 2 от ЗЕ и чл. 4, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, а именно „Съоръжение/инсталация по ал. 1 се присъединява към мрежата като самостоятелен обект с отделно търговско измерване и отделни присъединителни съоръжения в случай че приема/отдава електрическа енергия само от/в мрежата и не обменя електрическа енергия с обекта по ал. 1“.</p> <p>19. Конверторът и инверторът са сходни устройства, които изпълняват сходни функции, но в общия случай на приложение и употреба на</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		наречен „конвертор“, т.е. съоръжение, което пропуска и в двете посоки и позволява на батериите да се зареждат и разреждат, това няма да е несъответствие.	термините, в обратна посока. Не се среща в техническата литература дефиниция, която разяснява функциите на конвертора, като „съоръжение, което пропуска и в двете посоки и позволява на батериите да се зареждат и разреждат“ а инвертора – не. Предвид това, от представените технически данни и идеен проект следва еднозначно да става ясно каква е приложимостта и функциите на всяко съоръжение, както и да осигуряват функционална възможност за въвеждане в експлоатация на цялата система за съхранение на енергия.
72.	17.10.2024	<p>Здравейте!</p> <p>Българско дружество (кандидат) е с едноличен собственик на капитала – компания/дружество, регистрирано в САЩ. Т.е. българското дружество кандидат е 100% собственост на Американска компания.</p> <p>Според правилата на програмата, изискването за собствен капитал може да бъде изпълнено чрез директните акционери/съдружниците в капитала на кандидата.</p> <p>С цел, изпълнение на критерия за допустимост, свързан с размера на собствения капитал, българското дружество кандидат планира да предостави одитиран междинен консолидиран финансов отчет.</p> <p>Чрез консолидирания отчет ще се докаже собствен капитал в размер, покриващ критерия за</p>	Моля вижте отговора на въпрос 45 по-горе, който се прилага съответно и в настоящата хипотеза.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>кандидатстване, включващ и собствения капитал на компанията майка от САЩ.</p> <p>Консолидираният отчет ще бъде заверен от одитор и създаден, съгласно приложимото счетоводно законодателство в България – Закона за счетоводството и Националните счетоводни стандарти.</p> <p>Индивидуалният отчет на компанията майка от САЩ, използван за консолидацията, ще бъде трансформиран и представен, съгласно националните счетоводни и приложимите одиторски стандарти.</p> <p>Размерът на собствения капитал на компанията майка от САЩ ще бъде доказан с надлежните удостоверения и справки, издадени от компетентни органи в САЩ, които ще са легализирани, преведени и заверени по приложимия законов ред в България.</p> <p>Моля да потвърдите, че с предоставен одитиран междинен консолидиран финансов отчет, включващ капитала на дружеството майка от САЩ (едноличен собственик), българското дружество - кандидат изпълнява изискванията на програмата и покрива критерия за допустимост по т. 11.1.4 от Условията за кандидатстване.</p>	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>Моля за отговор и на въпроса: Трябва ли да се съобразим с някакви специфични детайли, касаещи чуждестранната компания майка, съобразно нейната регистрация в САЩ?</p> <p>Благодаря!</p>	
73.	17.10.2024	<p>Моля за разяснение допустима ли е промяна в местоположението на стопанския обект, където ще се извърши инвестицията, след подаване на проектното предложение и при какви условия? По-конкретно допустимо ли е съоръжението за съхранение да бъде изградено в друг имот на кандидата, доколкото бъдат извършени необходимите промени в предварителния договор за присъединяване на обекта и не се променят техническите параметри на предложението?</p>	<p>Моля вижте отговора на въпрос 71 по-горе.</p>
74.	17.10.2024	<p>1. Моля да поясните, в случай че две свързани дружества кандидатстват всяко с проект за по 300 MWh капацитет на съоръженията за съхранение и общия капацитет на групата стане 600 MWh, как ще процедурите:</p> <p>1.1 Приема се целият заявен капацитет на първото подадено проектно предложение на дружеството от групата, като се отхвърля проекта на второто предприятие?</p> <p>1.2 Отхвърлят се и двете проектни предложения,</p>	<p>1. Изискването предложението за финансиране на проекти да не бъдат за повече от 1/6 от общата квота на капацитета на съоръженията за съхранение по настоящата процедура (т.е. за не повече от 500 MWh) за едно предприятие (като се включват и предложението на свързаните предприятия) за един или няколко проекта е условие за допустимост. В описаната хипотеза кандидатът трябва да посочи изрично в приложение в свободен текст към проектното предложение кои са проектите на свързаните предприятия, както и за каква част от капацитета на съоръжението за съхранение по всеки проект се иска финансиране, така че да не се надвиши изискването за допустимост от 500 MWh.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>поради надвишаване на квотата от 500 MWh.</p> <p>ИЛИ</p> <p>2. Допустимо ли ще бъде изпълнението на двете проектни предложения за целия капацитет на съоръженията за съхранение, т.е. сумарно 600 MWh, като бъде заявено финансиране за по-малък капацитет, т.е. за всяко от проектните предложения за по 250 MWh, т.е. сумарно за 500 MWh като бъде спазено ограничението по: т. 9 от Условието за кандидатстване за максимален размер на финансиране за едно предложение за едно предприятие – 148 643 080 лева, а остатъкът от по 50 MWh на проект и 100 MWh за групата бъдат изпълнени със собствени средства на кандидатите?</p> <p>3. В случай на положителен отговор по предходния въпрос, моля да поясните каква стойност следва да бъде записана в Индикатора, отчитащ „Нов използваем енергиен капацитет на изградените и въведени в експлоатация самостоятелни съоръжения за съхранение на електрическа енергия (в MWh), присъединени към електропреносната мрежа.(ПВУ)“ за всеки един от проектите, т.е. 250</p>	<p>Приложението в свободен текст се прикачва като Документ за одобрение към т.13 "Прикачени документи" от Формуляра за кандидатстване. В случай че кандидатът не е посочил изрично тези обстоятелства, първото по ред подадено проектно предложение ще бъде допустимо. Второто (или следващото) по ред подадено проектно предложение от свързаното предприятие, с което се надвишава квотата от 500 MWh, ще бъде отхвърлено.</p> <p>2. Моля вижте отговора на въпрос 36, т. 3, който се прилага съответно и в настоящата хипотеза. В случай на свързани предприятия, които подават няколко проектни предложения с общ капацитет, който надхвърля 500 MWh, проектните предложения на кандидатите ще бъдат допустими при спазване на условията, описани в отговора на точка 1 на същия въпрос по-горе.</p> <p>3. Моля вижте отговора на въпрос 36, т. 3 и 68 по-горе. Цялата мощност и целият капацитет на проекта ще се отчитат консистентно през цялата процедура: кандидатстване, оценка, класиране, докладване, въвеждане в експлоатация и устойчивост на инвестиционните фази. Документите, които служат като доказателства за изпълнението на проектното предложение - проекти, разрешение за поставяне / строеж/ въвеждане в експлоатация и последващи проверки от ЕСО по време на периода на</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>MWh за всеки от проектите или 300 MWh, които реално биха били изградени?</p> <p>4. В случай на положителен отговор на въпрос 2 как и дали изобщо да отразим в бюджетната част на ИСУН собственото финансиране на останалите по 50 Mwh за всеки проект?</p>	<p>устойчивост, трябва да са в съответствие с цялата мощност и целия капацитет на проекта.</p> <p>4. В бюджета на проекта трябва да се посочи- цялата стойност за 300 MWh, разделена в отделни бюджетни редове като се посочи, че за 250 MWh ще се ползва до или равно на 50% безвъзмездно финансиране и остатъкът ще е самофинансиране, а за останалите 50 MWh ще са 100% самофинансиране. Достатъчно е да се посочи по ясен начин със свободен текст в дейността по проекта и в бюджета. Моля вижте отговора и на въпрос 68 по-горе.</p>
75.	18.10.2024	<p>Здравейте,</p> <p>Възможна и допустима ли е хипотеза, при която на етап „Кандидатстване“ се представят документи от кандидата за имот, който отговаря на всички изисквания на финансиращата програма и законодателство, разполага с всички разрешителни документи, а на етап „Изпълнение на договора за финансиране“ да се премине към изпълнение на инвестицията на друг, еквивалентен имот, собствен на кандидата, за който същия разполага с всички документи, в т.ч.</p> <p>- валидно становище за присъединяване, действащ предварителен договор за присъединяване или действащ договор за присъединяване със съответния оператор по чл. 43, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 1, ал. 13, т. 1 или ал. 14 от ЗЕ</p> <p>- изградена директна оптична връзка към телекомуникационната мрежа на ЕСО ЕАД,</p>	<p>Моля вижте отговора на въпрос 71 по-горе.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>съответно - SCADA/EMS на ECO. - предвидено е изграждане на съоръжение върху имота, което да отговаря на условията на чл. 90а., ал.2, т. 2 от ЗЕ и чл. 4, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.03.2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи, а именно „Съоръжение/инсталация по ал. 1 се присъединява към мрежата като самостоятелен обект с отделно търговско измерване и отделни присъединителни съоръжения в случай че приема/отдава електрическа енергия само от/в мрежата и не обменя електрическа енергия с обекта по ал. 1“; - технически/работен проект, изготвен от лице с проектантска правоспособност, вписано в съответния регистър на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране и отговарящо на приложимите нормативни изисквания. За горното изменение Кандидата ще информира СНД като предостави всички документи, доказващи еквивалентния характер на имота.</p>	
76.	18.10.2024	<p>Моля да поясните коя от стойностите, посочени в становището на ECO да бъде взета като техническо задание към проектанта на идейния проект и съответно коя да бъде вписана в проектното предложение, за да бъдат коректни документите и посочените в тях данни, ако в становището е посочено, че условията на присъединяване са например:</p>	<p>Моля вижте отговора на въпрос 13, т. 7 по-горе.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>1. Максимална мощност на обекта, отдавана към мрежата - 100.0 MW 2. Инсталирана мощност на ОССЕ - 101.8 MW 3. Инсталиран капацитет на ОССЕ - 202,6 MWh</p> <p>В този случай коректно ли ще бъде в т. 12 - Допълнителна информация за оценка на проектното предложение от Формуляра за кандидатстване да бъде посочено, че инсталираната мощност на съоръжението за съхранение на електрическа енергия е 101.8 MW, а капацитетът на съоръжението за съхранение на електрическа енергия е 303,6 MWh?</p>	
77.	21.10.2024	<p>Здравейте,</p> <p>Имаме следните два въпроса:</p> <p>1. Дружеството-кандидат самостоятелно не отговаря на изискването за собствен капитал към края на предходната финансова година. През 2024 г. дружеството-кандидат е придобито от дружество, което според годишния си финансов отчет за 2023 г. отговаря на изискването за минимален собствен капитал. Достатъчно ли е в този случай изпълнението на изискването за собствен капитал да бъде доказано чрез представяне на годишния финансов отчет на прекия съдружник за 2023 г.?</p>	<p>1. Съгласно т. 11.1.4 от Условието за кандидатстване изискването за собствен капитал може да бъде изпълнено само чрез преките акционери/съдружници на заявителя.</p> <p>В случай на множество акционери или съдружници стойността на капитала ще бъде изчислена въз основа на среднопретеглена стойност по отношение на дяловото участие, притежавано от съответните акционери или съдружници в заявителя (напр. сумата на капитала × процента на собствения капитал за всеки акционер или съдружник).</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>2. Част от капитала от дружеството-кандидат (50%) е придобита през 2024 г. от нов съдружник. В резултат от това, две дружества-съдружници притежават по 25% от капитала, а третото дружество-съдружник – 50% от капитала на дружеството-кандидат. Поради това няма основание за включването на дружеството-кандидат в консолидиран финансов отчет на нито един своите съдружници, тъй като то не се явява дъщерно предприятие на нито един от своите директни съдружници.</p> <p>Дружеството-кандидат изпълнява изискването за собствен капитал чрез своите директни съдружници, което е видно от годишните им финансови отчети за 2023 г.</p> <p>В тази хипотеза достатъчно ли е изпълнението на изискването за собствен капитал да се докаже с годишните финансови отчети за последната приключила финансова година на дружествата, директни съдружници в дружеството-кандидат?</p>	<p>В допълнение, изпълнението на изискването за собствен капитал се доказва като се представят годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. При новоучреден кандидат или такъв, който желае да се приведе в съответствие след приключване на финансовата година, съответствието може да се докаже чрез одитиран междинен финансов отчет или одитиран междинен консолидиран финансов отчет.</p> <p>2. Кандидатът по процедурата трябва да представи своите финансови отчети за последната приключена финансова година или одитиран междинен финансов отчет, когато е приложимо, както и финансовите отчети на преките акционери/съдружници, които се отнасят за същия отчетен период.</p> <p>В случаите, когато изискването за собствен капитал се изпълнява чрез преките акционери/съдружници на заявителя, в допълнение към годишния финансов отчет на дружеството-кандидат, се представя и годишен финансов отчет на акционерите/съдружниците, изготвен към същата дата. Когато привеждането в съответствие с изискването за собствен капитал е след приключване на финансовата година, съответствието може да се докаже чрез одитиран междинен финансов отчет на кандидата и финансовите отчети на преките акционери/съдружници, които се отнасят за същия отчетен период, които доказват съответствието с изискването за собствен капитал (напр. одитиран междинен финансов отчет на преките акционери/съдружници, изготвен към същата дата или при липса на промяна на обстоятелствата при преките акционери/съдружници се декларира липса на промяна на обстоятелствата при представяне на отчета).</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>Благодаря!</p> <p>Поздрави, Александър Георгиев</p>	
78.	21.10.2024	<p>Няколко въпроса, свързани с критерия за допустимост на кандидатите на база собствен капитал, изпълнен чрез директните акционерите/съдружниците на кандидата:</p> <p>1. Ако 1 от акционерите има достатъчен капитал, за да покрие критерия, отчитайки неговия процентен дял, следва ли да представим отчетите и на другите акционери?</p> <p>2. Моля да потвърдете, че е възможно да се приложи годишен финансов отчет за 2023 г., ако акционер е придобил дяловете си през 2024г.</p> <p>3. Моля да потвърдите, че за определяне на среднопретеглена стойност с позоваване на дяловото участие, притежавано от съответните акционери, междинен одитиран финансов отчет е необходимо да се представи само за новосъздадени дружества-акционери.</p>	<p>1. В случай че изискването за собствен капитал се покрива само от един от преките акционери, отчитайки среднопретеглена стойност с позоваване на дяловото участие, то не е необходимо да се представят годишните финансови отчети и на другите акционери.</p> <p>2. Моля вижте отговора на въпрос 77, т.2 по-горе.</p> <p>3. Изискването за междинен одитиран финансов отчет се прилага за дружества, които към момента на подаване на проектното предложение нямат приключила финансова година или които се привеждат в съответствие след приключена финансова година.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
79.	22.10.2024	Собственикът (дружество) на кандидата има собствен капитал за 2023 г., който покрива изискването на процедурата. Дружеството-кандидат е придобито през 2024 г. Следва ли да правим междинен одитиран отчет на дружеството-собственик след датата на придобиване на кандидата или може да ползваме отчета за 2023 г.?	Моля вижте отговорите на въпроси 77 и въпрос 78 по-горе.
80.	22.10.2024	Моля да ни поясните, за какъв период от настоящата година, следва да бъде изготвен одитирания междинен финансов отчет, в случай на доказаване на изискването за собствен капитал?	Изискването за собствен капитал следва: да бъде доказано преди подаване на проектното предложение; да е спазено към момента на подаване на проектното предложение, което кандидатът декларира чрез подаване на декларация при кандидатстване (Приложение 5 към Условиата за кандидатстване); да е спазено и към момента на сключване на договора за безвъзмездно финансиране, за което кандидатът подава декларация за липса на промени в декларираните обстоятелства (Приложение 10 към Условиата за кандидатстване).
81.	22.10.2024	Моля като допълнение към отговора на въпрос 26 (т.1.3) да потвърдите, че: - изборът на изпълнители за останалите допустими по процедурата разходи, различни от дълготрайните активи (разходи за строително-монтажни работи (СМР); разходи за изграждане на присъединителни съоръжения; разходи за услуги от инженерно-технически характер във връзка с проектирането) трябва да бъде проведен ПРЕДИ подаване на проектното предложение.	Събирането на оферти за останалите видове допустими разходи следва да се направи по преценка на кандидата с оглед на представяне на реалистичен прогнозен бюджет, за който се иска безвъзмездно финансиране и няма изискване да бъде извършено към момента на подаване на проектното предложение.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
82.	23.10.2024	<p>Уважаеми колеги,</p> <p>В Условието за кандидатстване за безвъзмездни средства по процедура BG-RRP-4.0034, в критериите за допустимост на кандидатите е записано:</p> <p>"Да са търговци по смисъла на Търговския закон и да са регистрирани по реда на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или да са еквивалентно лице, регистрирано в държава членка на Европейското икономическо пространство".</p> <p>Съгласно Чл.2 от Търговския закон в хипотезата за Търговец попадат и Дружествата по Закона за задълженията и договорите. Те въпреки, че са Неперсонифицирани дружества, извършват търговска дейност, имат Данъчна регистрация и присъстват в Регистър Булстат.</p> <p>В тази връзка може ли нашето Дружество по ЗЗД Варненски системи, с Булстат 103851206, да кандидатства по програмата в категорията по вашето Определение "ЕКВИВАЛЕНТНО ЛИЦЕ РЕГИСТРИРАНО В ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА НА ЕС"?</p> <p>Както знаете Дружествата по ЗЗД не присъстват в Търговския регистър, защото се регистрират при Нотариус и това е единственото условие, на което не отговаряме.</p>	<p>Не, еквивалентни лица са такива, които не са регистрирани по реда на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел в България, а са регистрирани в друга държава членка държава членка на Европейското икономическо пространство.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>Предварително благодаря,</p> <p>Поздрави, Антон Томов</p> <p>-- Антон Томов Мениджър</p> <p>Варненски системи ДЗЗД Варна - 9000 ул. Пенчо Славейко №16 Мобилен: +359-89-842-0896 Тел: +359-52-600-446 Тел/Факс: +359-52-618-430 ел. Поща: atomov@varsys.net Сейт: www.varsys.net</p>	
83.	23.10.2024	<p>Здравейте,</p> <p>Имаме сключен предварителен договор за присъединяване с ЕСО от миналата година. Договорът определя правата, задълженията и необходимите условия за присъединяване на фотоволтаична електрическа централа (ФЕЦ) и система за съхранение на електрическа енергия чрез батерии (ССЕБ) с обща инсталирана мощност от 49MW. Възможно ли е да участваме по програмата ЕС RESTORE (нисковъглеродно икономическо</p>	Моля вижте отговорите на въпрос 22 и въпрос 28 по-горе.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>направление: Инвестиция 8 С4.18 - Национална инфраструктура за съхранение на електроенергия от възобновяеми източници), като резервираме изцяло инсталираната мощност само за батерии (49MW/98MWh). В този случай, ще може ли кандидатстване по програмата? Необходимо ли е да искаме съгласувателно писмо (или съгласие) от страна на ЕСО, предвид, че в предварителния договор не е специфицирано колко е мощността за ФЕЦ и колко за батерии?</p>	
84.	24.10.2024	<p>Допустими кандидати ли са държавно притежавани дружества, в това число и такива пряко или непряко (напр. през БЕХ) подчинени на Министерство на енергетиката?</p>	Да.
85.	25.10.2024	<p>Здравейте!</p> <p>1. Има ли изискване прилаганите към проектното предложение отчети да бъдат със заверка от кандидата?</p> <p>Ако отговорът е да, моля да потвърдите достатъчно ли е документът да е заверен с КЕП .</p> <p>2. Достатъчно ли е да се приложи сканирано копие на банкова гаранция или следва да има заверка с КЕП?</p> <p>3. В списъка с документи, които се прилагат е описано: Заверено копие от валидно становище за</p>	<p>1. - 3. Моля вижте т. 19 от Условието за кандидатстване, където е предвидено всички документи по настоящата процедура, включително и изискващите се по т. 20 придружаващи формуляра за кандидатстване документи да се подават изцяло електронно като се прикачват в т. 10 "Прикачени електронно подписани документи". По изключение, за някои от документите по т.20 са предвидени повече варианти за подписване. За всички останали се прилага общия ред по т. 19 като следва да са подписани с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>присъединяване - потвърдете заверката с КЕП ли следва да бъде!</p> <p>4. Следва ли да бъдат декларирани в Декларация за държавни/минимални помощи Договори за компенсиране с премии? Моля за конкретен отговор, не за препратка към друг документ!</p> <p>5. Може ли изпълнител на строителни дейности да е чуждестранно юридическо лица и ако отговорът е положителен, какви са условията, на които да отговаря!</p> <p>Благодаря!</p>	<p>4. Декларират се всички получени държавни помощи от кандидата до този момент без ограничение в срока и вида на държавната помощ.</p> <p>5. Да, принципно е възможно, доколкото чуждестранното юридическо лице отговаря на изискванията на българското законодателство за извършване на съответната категория и вид строеж на територията на Република България.</p>
86.	25.10.2024	<p>Уважаеми Господа, Бихме искали да зададем следните въпроси:</p> <p>1 Гаранцията за участие в търга ще бъде ли върната след одобрение на финансирането или ще бъде запазена до сключването на договора за финансиране?</p> <p>2 Ако не успеем да изпълним изброени по-долу етапи на развитие, описани в 23.2.II. от Условията за кандидатстване, ще загубим ли гаранцията за изпълнение или гаранцията за участие в търга (ще може ли да бъде усвоена от МЕ)?</p> <p>2.1 Поръчка на трансформатор(и) за високо/средно напрежение: не по-късно от 30 април 2025 г.</p> <p>2.2 Получаване на всички разрешителни за строеж (поставяне) на съоръжението за съхранение: не по-късно от 31 май 2025 г.</p> <p>• Бихте ли могли да уточните какво означава „всички</p>	<p>1. Моля вижте т. 11.1 3) от Условията за кандидатстване.</p> <p>2. Моля вижте чл. 3.5.1 и чл. 3.5.3 от Договора за финансиране.</p> <p>• Моля вижте отговорите на въпрос 44 и на въпрос 71, т.12 по-горе</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>разрешителни за строеж (поставяне)“, включва ли коридора за междусистемна връзка, подстанцията и модернизацията на мрежата, ако е необходимо?</p> <p>2.3 Подписване на договора за строителство (инсталиране) на съоръжението за съхранение работите по него са започнали: не по-късно от 30 юни 2025 г.</p> <p>2.4 Въвеждане в експлоатация: не по-късно от 31 март 2026 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бихте ли могли да уточните какво точно се има предвид под въвеждане в експлоатация? Дали то е свързано единствено с факта, че проектът е свързан с мрежата? <p>2.5 Сертифициране и завършване на един пълен експлоатационен цикъл: не по-късно от 31 май 2026 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Как ще се прилага тази санкция? Например, ако не успеем да спазим крайния срок за въвеждане в експлоатация, ще загубим ли гаранцията за изпълнение? • Кои са събитията, които не биха позволили на МЕ да оттегли офертата и усвои гаранцията за изпълнение? Например, когато разрешенията за строеж зависят от трета страна, ще носи ли отговорност участникът в търга ако възникне забавяне? От правилата за провеждане на търга разбираме, че издаването на документи, като например разрешителните за строеж, които не са под контрола на участника в търга, не може да 	<ul style="list-style-type: none"> • Във връзка с въвеждане в експлоатация, моля вижте т. 13.1 II второ каре ВАЖНО от Условиата за кандидатстване, както и т. 1.2 и т. 2 от Условиата за изпълнение.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>представлява валидно право за МЕ да оттегли офертата или усвои гаранцията за изпълнение?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Друг пример, ако обявяването на спечелилите търга се забави, ще се забави ли съответните дати за етапа на развитие? <p>3 Кога ще бъдат изплатени безвъзмездните средства на участниците в търга?</p> <p>4 Бихте ли могли да потвърдите, че ако участниците в търга достигнат исканата инсталирана използваема мощност от 3 GWh в рамките на търга RESTORE, без да поискат общия размер на отпуснатите средства, то МЕ ще спре отпускането на безвъзмездните средства след достигане на 3 GWh?</p> <p>5 Необходимо ли е участникът да бъде дружество, учредено специално с тази цел развитие на проекта или може да бъде холдинг, притежаващ няколко такива дружества?</p> <p>6 Необходимо ли е участникът да притежава/да е титуляр на следните изброени права в рамките на търга RESTORE? Може ли тези права да се притежават от дружество майка/дъщерно дружество/свързано дружество?</p> <p>(i) Вещни права върху земята (може ли да бъде договор за наем или предварителен договор?)</p> <p>(ii) Становище за присъединяване/предварителен или окончателен договор за присъединяване</p> <p>(iii) Права за извършване на прединвестиционно проучване за развитието на проекта.</p>	<p>3. Моля вижте т. 2 от Условиата за изпълнение.</p> <p>4. Инвестицията се състои в подкрепа за изграждане и въвеждане в експлоатация на национална инфраструктура от съоръжения за съхранение на електроенергия от възобновяеми източници с поне 3000 MWh използваем енергиен капацитет на равнището на електроенергийната мрежа. Съгласно т. 18. 2) от Условиата за кандидатстване, СНД ще класира всички предложения до изчерпване на лимита на бюджета за процедурата.</p> <p>5. Няма изискване участникът да бъде дружество, учредено специално с цел да развитие на проекта по настоящата процедура.</p> <p>6. Моля вижте т. 12, каре ВАЖНО от Условиата за кандидатстване.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>7 Можете ли да потвърдите, че финансовият отчет или консолидираният финансов отчет е достатъчен, за да се спази изискването за собствен капитал (включително на дружеството-майка, а не на кандидата)?</p> <p>8 Има ли право кандидатът да предлага различни пакети за безвъзмездни средства по един и същ проект? Позволено ли е на даден кандидат да предложи няколко проекта на различни места?</p> <p>9 Какъв е исканият използваем капацитет в края на жизнения цикъл, необходим за допустимост до участие? Използваем капацитет в размер на 20 MWh представлява ли долна граница, на която активите трябва да отговарят, за да бъдат допустими за участие в търга? Като пример, ако един проект е планиран да направи 7500 цикъла, трябва ли да има поне 20 MWh използваем капацитет за последния цикъл?</p> <p>10 Какъв е минималният срок за експлоатация на съоръжението за съхранение, необходим за допустимост до участие? От Приложение № 8 разбираме, че няма такъв.</p> <p>11 Каква документация трябва да представим за търга, за да докажем, че сме провели консултация за сключване на договор за инженеринг, доставка и въвеждане в експлоатация?</p>	<p>7. Във връзка с финансовия отчет и консолидирания финансов отчет, моля вижте отговорите на въпроси 14, 44, 45, 52 и 77 по-горе.</p> <p>8. Моля вижте отговора на въпрос 13, т. 1 и т. 3.</p> <p>9. Минималните технически изисквания са посочени в Приложение 8 "Минимални технически изисквания".</p> <p>10. Моля вижте т. 1 от Приложение 8 "Минимални технически изисквания", където експлоатационният живот е определен в брой цикли при определени други характеристики. В допълнение моля да се запознаете с изискванията за устойчивост на инвестицията по т. 1.2 от Условието за изпълнение, чл. 14.8 от Общите условия към договорите за финансиране и чл. 2.5 от Договора за финансиране.</p> <p>11. Моля вижте т. 13.1 II от Условието за кандидатстване.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>12 Каква е крайната дата за използване на средствата от ЕС?</p> <p>13 По отношение на изискването по т. 13.1.6 от Условието за кандидатстване, а именно ангажирането на технически ръководител със сходен професионален опит, моля потвърдете дали квалификацията/професионалният опит може да бъде доказана чрез представяне на относими документи за опит, придобит извън територията на Република България.</p> <p>14 Допустимо ли е да се замени вече представената от спечелилия участник банкова гаранция с нова банкова гаранция, ако това се наложи по време на изпълнението на проекта? Също така, допустимо ли е банковата гаранция да бъде издадена чрез дружество-майка на спечелилия търга участник (или друго трето лице). Възможно ли е такива разпоредби да бъдат включени в проекта на договора за финансиране?</p> <p>15 Като се има предвид, че безвъзмездната помощ е ограничена до 50% от допустимите разходи и че няма да има комбиниран проект (компонент за производство и съхранение), бихте ли могли да поясните при какви обстоятелства ще се прилага Постановление № 80.</p> <p>Предварително благодарим за отговорите! Кинстелар, гр. София</p>	<p>12. 30.06.2026 е крайната дата за предоставяне на средствата по МВУ.</p> <p>13. Да, принципно е възможно. В допълнение, моля вижте отговора към въпрос 26, т. 2) и въпрос 37, т. 2 по-горе.</p> <p>14. Условието на договора за финансиране са еднакви за всички участници / КП и не могат да се променят. Принципно е допустимо една банкова гаранция да бъде заменена от друга банкова гаранция, издадена при условията на настоящата процедура. В този случай първоначалната банкова гаранция ще бъде освободена след предоставянето на новата банкова гаранция.</p> <p>15. Моля вижте отговора на въпрос 63 по-горе.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
87.	28.10.2024	<p>Във връзка с текста "Банковата гаранция се предоставя като обезпечение, че кандидатът ще сключи договор за финансиране със СНД (Структури за наблюдение и докладване) при одобрено за финансиране проектно предложение." от т. 11.1 (3) на Условието за кандидатстване, моля потвърдете, че СНД няма право да усвои банковата гаранция за участие, в случай че кандидатът оттегли проектното предложение преди да бъде обявено финалното класиране.</p>	<p>Потвърждаваме, че СНД няма да усвои банковата гаранция за участие, в случай че кандидатът оттегли проектното си предложение преди да бъде обявено решението за одобряване на оценителния доклад.</p>
88.	28.10.2024	<p>За участие в първично регулиране на честотата пише, че ССЕБ трябва да разполага с енергиен ресурс, достатъчен за покриване на целия договорен с НПО резерв за първично регулиране, за най-малко 1 час в положителна и отрицателна посока. В такъв случай, ако заложим 2 часа на съхранение на енергия в режим 0,5С може ли да разполагаме с батерията да участваме в арбитраж (заряд на ниска цена на електроенергията и разряд при покачване на цената) или изпълняваме единствено функцията на регулатор на качеството на мрежата? За участие и в първично регулиране на честотата и арбитраж, колко часа за съхранение на енергия трябва да заложим и може ли да участваме в режим арбитраж?</p>	<p>Моля вижте отговора на въпрос 38, т.3 по-горе.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
89.	28.10.2024	<p>Във връзка с доказването на собствен капитал, имам следните въпроси:</p> <p>1. В УК е посочено, че собствен капитал може да се докаже с капитала на директните съдружници в кандидата като стойността на собствения капитал се взима с процента на дяловото участие. Тоест ако един съдружник има 15% участие в кандидата се взимат 15% от собствения му капитал. Това изискване може да се докаже, чрез одитиран междинен финансов отчет или одитиран междинен консолидиран финансов отчет. Същевременно в отговор на въпрос Q044 сте посочили, че собственият капитал на съдружниците в кандидата се доказва чрез одитиран междинен консолидиран финансов отчет. Това от своя страна противоречи на посоченото в УК, тъй като по този начин се ограничават кандидати, които не консолидират отчети със своите собственици (не отговарят на законовите изисквания за консолидация или нямат такова задължение). Примерно имат 15% дял в кандидата и не могат да консолидират.</p> <p>Във връзка с горното, моля да потвърдите, че изискването за собствен капитал от директните съдружници може да се докаже и чрез одитиран междинен финансов отчет на съдружниците в кандидата без да е необходима консолидация на отчета.</p>	<p>1. Изискването за собствен капитал от директните съдружници може да се докаже и чрез одитиран междинен финансов отчет на съдружниците в кандидата без да е необходима консолидация на отчета.</p> <p>В допълнение, моля вижте отговора на въпрос 77 по-горе.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>2. Ако собствеността в кандидата е придобита през 2024 г. може ли собственият капитал на съдружника да се докаже със счетоводен отчет от 2023 г. или следва ли да се прави одитиран междинен отчет след датата на придобиване, при условие че съдружникът има собствен капитал в отчета си от 2023 г.?</p>	<p>2. Моля вижте отговора на въпрос 77 по-горе.</p>
90.	28.10.2024	<p>Здравейте!</p> <p>1. Моля да потвърдите подлежат ли на деклариране получените компенсации за ел. енергия</p> <p>2. Получените държавни помощи само за предприятието кандидат ли се описват в декларацията за получени държавни помощи?</p> <p>Благодаря Ви !</p>	<p>1. Моля вижте отговора на въпрос 85, т.4.</p> <p>2. Описват се всички държавни помощи на предприятията от икономическата група на кандидата.</p>
91.	28.10.2024	<p>Здравейте!</p> <p>1. Моля да потвърдите подлежат ли на деклариране получените компенсации за ел. енергия</p> <p>2. Получените държавни помощи само за предприятието кандидат ли се описват в декларацията за получени държавни помощи?</p> <p>Благодаря Ви !</p>	<p>Моля вижте отговора на въпрос 90 по-горе.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
92.	28.10.2024	<p>Уважаеми дами и господа, Моля за разяснение по следните въпроси:</p> <p>1) Счита ли се за професионален опит на техническия ръководител провеждане на основен ремонт, реконструкция и/или рехабилитация на съществуваща централа за производство на ел. енергия с обща инсталирана мощност над 10 MW?</p> <p>2) Имаме Становище от ЕСО за присъединяване към електропреносната мрежа на съоръжения за съхранение на електроенергия с мощност 11 MW и капацитет на съхранение на батериите 22 MWh. Получихме оферта от доставчик за мощност 11 MW и капацитет на съхранение на батериите 23.5 MWh. Допустимо ли е кандидатстваме в проектното предложение с предложените по-големи стойности на параметрите на съоръженията за съхранение или трябва да поискаме корекция в Становището от ЕСО (съответно 11 MW и 23.5 MWh вместо 22 MWh)?</p> <p>3) Моля за разяснение на т. 3.5.1. Гаранция за изпълнение от Договора за финансиране: "СНД има право да задържи и усвои Гаранцията за изпълнение в пълен размер в следните случаи: ..... когато КП е избрал опцията да предостави някой от изискуемите сертификати до 31 декември 2027 г., вместо до 30 май 2026 г." - в кои случаи ще се усвои гаранцията за добро изпълнение, ако се представи сертификат до</p>	<p>1) Да.</p> <p>2) Моля вижте отговорите на въпрос 68 и въпрос 69 по-горе.</p> <p>3) По принцип банковата гаранция е със срок на валидност до 30 септември 2026 г. КП може да се ползва от опцията да предостави сертификатите до 31 декември 2027 г. като удължи срока на валидност и на банковата гаранция до 31 декември 2027 г. В последния случай така удължената банкова гаранция ще се усвои само, ако някой от сертификатите не бъде предоставен до 31 декември 2027 г. В случай, че до 30 май 2026 г. не бъдат предоставени сертификатите и не бъде удължен срока на валидност на банковата гаранция до 31 декември 2027</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>31 декември 2027г., при положение че програмата го допуска?</p> <p>4) Посочено е, че СНД има право да усвои гаранцията за участие, ако кандидат оттегли проектното си предложение. В допълнение на отговор на въпрос 13.3, моля за разяснение, ако кандидат подаде второ предложение за същото самостоятелно съоръжение за съхранение и първото проектно предложение се счита за оттеглено, гаранцията за участие по оттегленото предложение ще бъде ли усвоена от СНД?</p> <p>5) Достатъчна ли е автобиография за доказване на опит на технически ръководител без прилагане на референции и/или други документи?</p> <p>6) Допуска ли се извършване на СМР от чуждестранно лице?</p> <p>7) Допуска ли се смяна на избрания изпълнител след сключване на договор за финансиране със СНД?</p> <p>8) Във връзка със затруднено положение: а) В Условиата за кандидатстване се посочва, че "Изискванията за "Предприятие в затруднено положение" се прилагат индивидуално само за</p>	<p>г., СНД ще има право да задържи и усвои банковата гаранция със рок на валидност до 30 септември 2026 г. като обезпечение за изпълнението на това задължение. Съответно, ако КП предостави сертификатите до 31 декември 2027 г., сумата от усвоената банкова гаранция ще му бъде възстановена от СНД.</p> <p>4) В този случай гаранцията за участие за предложението, което ще се счете за оттеглено, няма да бъде усвоена.</p> <p>5) Моля вижте отговора на въпрос 26, т. 2 по-горе. В допълнение, СНД може да изиска допълнителни документи за доказване на данните посочени в автобиографията на техническия ръководител.</p> <p>6) Моля вижте отговора на въпрос 85, т.5 по-горе.</p> <p>7) Моля вижте отговора на въпрос 71, т. 4 по-горе.</p> <p>8) Съгласно т. 11, 11.2, 3) изискванията за ПЗП се извършва индивидуално само за кандидата.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>кандидата;"</p> <p>б) В Критерии и методология за оценка на предложенията за осъществяване на инвестиции проверката е спрямо кандидата.</p> <p>в) В Приложение 2, стр. 7 т. 3) се посочва: "Кандидатът и/или неговата група от свързани предприятия, според данните от финансовия отчет за последната приключена финансова година и/или междинен одитиран отчет (използван само за доказване на предотвратяването на признаци на ПЗП), е загубил повече от 50% от записания си дружествен капитал (включително премиите от емисии на акции/дялове)";</p> <p>г) В Приложение 2, стр. 9 т. 4): Съотношението на задълженията към балансовата стойност на собствения капитал, според данните от финансовите отчети за последните две приключени финансови години и/или междинен одитиран отчет (използван само за доказване на предотвратяването на признаци на ПЗП) на кандидата и/или на групата от свързани с него предприятия, надвишава 7,5 (първо условие) и коефициентът на лихвено покритие (изчислено на основата на EBITDA) е под 1,0 (второ условие). Наличието на двете условия е кумулативно за квалификацията на кандидата като ПЗП."</p> <p>д) Отговор на въпрос 37: "6. Принципно статусът се определя на база на финансовия отчет за последната приключена финансова година. Ако не е МСП, статусът по отношение на обстоятелствата от група 4)</p>	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>на т. 2.1 от Приложение №2 към Условието за кандидатстване се определя на база на последните две приключени финансови години. Ако се стигне до заключението, че според данните от финансовия отчет за последната приключена финансова година кандидатът е ПЗП, кандидатът може да предприеме мерки, за да се подобри затрудненото положение. Това би могло да стане например чрез увеличаване на собствения капитал на заявителя и/или на свързаните с него предприятия или чрез покриване на загубата от предходни години. Във всеки случай, ако финансовото състояние се е подобрило и всички сигнали за ПЗП са предотвратени, например, в средата на годината, която все още не е отразена в официалния годишен отчет, се използват междинните финансови отчети на дружеството, които следва да бъдат заверени от регистриран одитор."</p> <p>Моля за пояснение свързаните предприятия на кандидата взимат ли се предвид при преценката за затруднено положение?</p> <p>9) Допустимо ли е в бюджета на проектното предложение да не се включват всички допустими разходи, а да се включат само разходи за ДМА?</p> <p>10) Задължително ли е разходите за софтуер (BMS, EMS и др.) да бъдат обособени в бюджетен ред II "разходи за придобиване на дълготрайни</p>	<p>9) В бюджета следва да се включат всички разходи за проектното предложение, като се отбележат тези, за които се иска безвъзмездно финансиране.</p> <p>10) Принципно отделните видове разходите следва да бъдат обособени в отделни бюджетни редове и съответно при извършването им трябва да бъдат отразени в счетоводната документация по начина, по който са били</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>нематериални активи" или могат да бъдат в цената на ДМА, в случай че събраните оферти са така оформени?</p> <p>Благодаря!</p> <p>Марина Даскалова</p>	<p>бюджетиран. По изключение, доколкото софтуерът е интегрирана и неразделна част от съответното съоръжение и доставчикът няма отделна цена за него, софтуерът може и да не се обособява в отделен бюджетен ред, но това трябва бъде отразено по същия начин и в счетоводната документация при изпълнението на проекта.</p>
93.	28.10.2024	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>Моля, във връзка с предвидените в чл. 8.8 от Общите условия към договорите за финансиране по процедура BG-RRP-4.0034 "Национална инфраструктура за съхранение на електроенергия от възобновяеми източници" (RESTORE) възможности за промяна на проекта от страна на крайният получател на средства от МВУ, след получаване на предварително съгласие от страна на СНД, да ни информирате допустимо ли е:</p> <p>1. Между датата на подаване на заявление по настоящата процедура и изтичането на 5 годишният период на устойчивост на инвестицията крайният получател да сменя директните си акционери/съдружници, при допускане, че тази смяна не води до промяна на действителният собственик по смисъла на чл. 61, ал.1 от Закона за мерките срещу изпирането на пари?</p>	<p>1. Принципно е възможно, доколкото не води до нарушаване на изискванията, поставени в Условието за кандидатстване и Договора за изпълнение. Например, би се нарушило ограничението от 1/6 от общата квота на капацитета на съоръженията за съхранение за предложения на свързаните с кандидата предприятия, изискването за предприятие в затруднено положение и за собствен капитал, и т.н. Свързаността се установява съгласно т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС №651/2014), като при изчисляването не се включват предприятията партньори по смисъла на т. 2, член 3 от Приложение 1 на Регламент EC№651/2014</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
94.	28.10.2024	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>Моля, във връзка с предвидената в чл. 8.8, буква в) от Общите условия към договорите за финансиране по процедура BG-RRP-4.0034 "Национална инфраструктура за съхранение на електроенергия от възобновяеми източници" (RESTORE) възможност за промяна на място и/или адрес на изпълнение на инвестицията в съответствие с териториалния обхват на процедурата и интензитета на помощта от страна на крайният получател на средства от МВУ след получаване на предварително съгласие от страна на СНД, да ни информирате допустимо ли е:</p> <p>1. След датата на подаване на заявление по настоящата процедура и преди сключване на договора за финансиране със СНД, крайният получател да поиска смяна на заявените място и адрес на изпълнение на инвестицията, при допускане, че новопосоченият обект има идентичен действащ предварителен договор за присъединяване с "Електроенергиен системен оператор" ЕАД и изпълнението на проекта няма да доведе до каквато и да е друга промяна в параметрите на договора за финансиране?</p>	<p>Моля вижте отговора на въпрос 71, т. 1 по-горе.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
95.	28.10.2024	Моля да поясните дали разхода за изграждане на подстанция, която попада в границите на имота и ще остане собственост на кандидата е допустим разход. В случай, че е допустим, моля да поясните към кой бюджетен ред следва да бъде отнесен този разход?	Моля вижте отговора на въпрос 48 по-горе. Разходите следва да се отнесат към т. IV. 5 от раздел Бюджет към Формуляра за кандидатстване.
96.	30.10.2024	Моля да потвърдите, че по време на оценката на проектните предложения ще прилагате дефиницията за „предприятие в затруднено положение“, описана в Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, а не тази, предложена от Ваша страна в Приложение 2 от УК – Декларация за държавни помощи. По-конкретно, моля да потвърдите, че изключението за прилагане на ПЗП за стартиращи предприятия важи само за МСП, но не и за големи предприятия, както некоректно сте посочили в Приложение Б, т. 2.2 А) от Декларацията. Не следва ли т. А) да важи само и единствено за МСП?	Моля вижте отговора на въпрос 92, т. 8).
97.	30.10.2024	1. Моля да потвърдите, че в случай на монтаж на батерийни системи, свързани към националната разпределителна мрежа в България, строителят на системата с цел да отговори на изискванията на посочения в Приложение 8 стандарт IEEE1547 – Grid/DER Interconnection е допустимо да предложи друг еквивалентен стандарт и по-конкретно: EN 50549, който е основният европейски стандарт за свързване на децентрализирани енергийни ресурси,	1. Кандидатът трябва да докаже еквивалентността на стандарта, който ще използва, в зависимост от конкретния проект и техническите изисквания за присъединяването му към мрежата на съответния оператор.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		<p>включително батерийни системи, към разпределителната мрежа. Той е приложим за генератори и системи за съхранение на енергия, покриващ всички изисквания за интеграция, включително защита, мрежова съвместимост, предотвратяване на островен режим и качество на електроенергията.</p> <p>2. Моля да поясните ще се изисква ли спазване на всички изброени в Приложение 8 стандарти или те са посочени примерно, като ще е допустимо да бъдат приложени някои от тях?</p> <p>3. Моля да посочите кои от посочените в Приложение 8 стандарти са напълно задължителни и не прилагането на доказателства за спазването им би довело до не верифициране на разходите по проекта?</p>	<p>2. Трябва да се спазват всички изброени стандарти или еквивалентни на тях, доколкото са приложими за конкретния проект.</p> <p>3. Моля вижте отговора на т. 2 по-горе.</p>
98.	30.10.2024	<p>Здравейте!</p> <p>Моля да потвърдите, че при попълване на формуляра за кандидатстване в т. 4 „Индикатори“ и т. 5 „Финансова информация – кодове по измерения“, кандидатът НЕ следва да попълва нищо, тъй като информацията е вече зададена във формуляра?</p> <p>Благодаря много!</p>	<p>Кандидатът не попълва нищо в т.5, а в т. 4 следва да попълни конкретни стойности за своя проект по съответните видове индикатори.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
99.	30.10.2024	<p>Здравейте!</p> <p>Не е открит отделен код по КИД 2008 за системи за съхранение на енергия.</p> <p>Моля да уточните, кой от следните кодове следва да се използва при попълване на формуляра за кандидатстване в т. 2 „Данни на кандидата“ в подсекция „Код на проекта по КИД 2008“:</p> <p>35.1. Производство, пренос и разпределение на електрическа енергия; или 35.14. Търговия с електрическа енергия.</p> <p>Благодарим предварително!</p>	Кандидатите могат да използват код 35.14.
100.	30.10.2024	<p>Във връзка с изискването към идейния проект да бъде приложена оферта и изборът на доставчик да бъде направен преди кандидатстване, имам следните въпроси:</p> <p>1. Има ли възможност в периода на изпълнение да се смени доставчикът с друг, който също покрива заложените параметри на батерията?</p> <p>2. Ако да, в кой момент може да бъде направено това? Предполагам във всеки един момент след подаване на проектното предложение.</p>	Моля вижте отговора на въпрос 71, т. 4 по-горе.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
101.	30.10.2024	<p>Здравейте!</p> <p>Моля за потвърждение, че при нанасяне на данните за действителни собственици (Директива (ЕС) 2015/849, чл. 3, т. 6) в т. 2 „Данни на кандидата“, в случай на собственици, които са юридически лица, кандидатът попълва наименованието на предприятието-майка само в прозореца за „Собствено име на лицето, собственик на организацията“ и оставя прозорците за „Фамилия на лицето, собственик на организацията“ и „Дата на раждане на лицето собственик“ празни?</p> <p>Благодарим предварително!</p>	<p>Кандидатът следва да попълни физическите лица, които са действителни собственици на кандидата в прозорците за „Собствено име на лицето, собственик на организацията“, „Фамилия на лицето, собственик на организацията“ и „Дата на раждане на лицето собственик“. Най-долу в полето със свободен текст следва да опише веригата на собственост по дружества, чрез която се стига до физическите лица.</p>
102.	30.10.2024	<p>Здравейте!</p> <p>Моля за уточнение, дали в т. 7 „Финансова информация – източници на финансиране (в лева)“, дали в прозореца „Очаквани приходи от проекта“ се попълват очакваните приходи за 5те години предвидена устойчивост на проекта, които кандидатът гарантира в процедурата, или се попълват данните за очакваната продължителност на проекта, в случай че тя надвишава тези 5 години?</p> <p>Благодаря много!</p>	<p>Попълват се данни за очакваната продължителност на проекта.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
103.	30.10.2024	<p>Здравейте!</p> <p>Моля да потвърдите, че при попълване на формуляра за кандидатстване в т. 6. „Бюджет (в лева)“, кандидатът следва да попълни информацията в платформата, но НЕ и да попълва прикачения към тази секция екселски формуляр, тъй като той се попълва автоматично в релевантните клетки?</p> <p>Благодарим предварително!</p>	<p>Да, потвърждаваме, че кандидатът следва да попълни информацията в платформата .</p>
104.	30.10.2024	<p>1. Моля да потвърдите, дали разбирането ни е правилно, че 10 годишната гаранция се отнася само за корпуса на батерийните модули.</p> <p>2. Моля да поясните прилаганата оферта в какъв обхват трябва да бъде, т.е. достатъчно ли е да обхваща батерийните модули или трябва да обхваща и инверторите и трансформаторите?</p>	<p>1. Да, разбирането ви е правилно 10 годишната гаранция се отнася само за корпуса на батерийните модули.</p> <p>2. Гаранцията трябва да обхваща всички елементи на съоръжението за съхранение.</p>
105.	31.10.2024	<p>Какъв код на икономическа дейност е редно да бъде вписан във формуляра в ИСУН, в случай, че кандидатът е новосъздадено дружество и не разполага с КИД?</p> <p>В случай, че бъде посочен грешен КИД, моля да потвърдите, че това няма да доведе до несъответствие на проектното предложение и</p>	<p>Моля вижте отговора на въпрос 99 по-горе.</p>

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		същото няма да бъде отхвърлено поради тази причина.	
106.	31.10.2024	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>Във връзка с изискването за собствен капитал по чл. 11.1. 4) Критерии за допустимост на кандидатите от Условието за кандидатстване, допустимо ли е кандидат, който желае да се приведе в съответствие след приключване на финансовата година, да докаже съответствието чрез внесен към датата на кандидатстване по процедурата капитал, вписан в Търговския регистър, без да представя одитиран междинен финансов отчет или одитиран междинен консолидиран финансов отчет?</p>	Не.